

Dr. Manaster Robert Budapest
Disztr. 2.1.0

HITLER

Ára 5 lej
Szerda, 1936. április 1.
598. EV. NISZAN 9
XIX. EVF. 83 SZAM

Hitler és III. Napoleon

Lezajlott a németországi népszavazás s ahogyan azt egy francia lap megállapítja: a Führer tönkregyőzte magát. Némi lényeges szépségdíjak ugyan előfordultak ezen a népszavazáson: mint most utólag kiderül, rengeteg olyan szavazólapot adtak le, amelyek tulajdonképpen a Führer ellen szóltak s amelyeket hamisítatlan náci-gesztussal mégis a Führer javára számítottak be.

A nagy győzelem azonban alighanem ama pyrrhusi győzelemhez hasonló, mely mögött egy deliráló, kléhezett és minden józan megfontolást feltehetően német nép áll, amelynek hangulata márcól-holnapra a Führer néve katasztrófálisan, az európai emberiségre azonban annál megnyugtatóbban változhatik meg.

Hogy az olyan népszavazásoknak, mint a tegnapi németországi népszavazás volt, mennyire vitatható az értékük s mennyire nem a tényleges néphangulatot fejezik ki, több történelmi analógia bizonyítja. És bár az analógiák rendszerint sántítanak, mégis szükségesnek tartjuk a német népszavazás eredményével kapcsolatban felerlíteni III. Napoleon hírhedt népszavazását, amelyet a császár annakidején azért rendelt el, hogy igazolja a császárrá való kiküldetésének jogosultságát. A francia nép többsége ezen a népszavazáson a császárság mellett nyilatkozott meg, hogy alig négy hónappal később ugyanez a nép megfoszta Napoleont trónjától s kiküldte a harmadik köztársaságot Franciaországban.

III. Napoleon épügy, mint Hitler, a népszavazás után háborus kaland előkészítésével igyekezett menekülni a belső bajtól, aminek eredménye az volt, hogy ténylegesen háboruba keveredett a porosz hadsereggel, amely Sedannál szétverte seregeit, őt magát foglyul ejtette és diadalmasan vonult be Párizsba.

Az analógia kedvéért röviden összefoglaljuk III. Napoleon „diadalmas népszavazásának” történetét és az utána következő eseményeket:

1870 május 8-án III. Napoleon császár, illetőleg alkotmányos kormányának elnöke: Emile Ollivier, Franciaország területére általános titkos népszavazást rendelt el, annak bizonyítására, hogy császárságot, illetőleg rendszert helyesli, vagy nem helyesli-e a francia nép. A népszavazáson 7 millió 358 ezer 142 szavazat francia igennel és 1 millió 538 ezer 825 francia nemmel szavazott.

Napoleon e döntő többségi népszavazás eredményeképpen saját népszerűségére következtetett és a személyes uralomhoz kívánt visszatérni.

A személyes uralom, helyesebben diktatura, rövidesen utját állotta mindazoknak a reformoknak, amelyek elengedhetetlenül szükségesek lettek volna a francia nép akkori súlyos problémáinak megoldására és így az elégedetlenség egyre növekedett. Az előállott súlyos társadalmi és politikai válságból Napoleon, épügy, mint Hitler, nem a demokratikus szabadságjogok visszaállításával, hanem egy győzelmes háborúval akart kimenekülni. Mikor júniusban egy Hohenzollern herceg spanyol trónjelöltisége mozgásba hozta a francia kedélyeket, Napoleon és katonai pártja főönnyes gesztussal háborút üzent Poroszországnak. Ez július 15-én történt.

Pár hét múlva megérkezett az első vereség híre, amely elsöpörte az Ollivier-kormányt és a császár, aki csak két hónappal ezelőtt olyan óriási többséget kapott a népszavazáson, nem mert Párizsba visszatérni. Mac Mahon tábornok társaságában „időzött”, akivel együtt Sedannál fogságba esett. A sedani kapituláció hírére szeptember 4-én, két nappal a vereség után, Párizsban kiküldötték a harmadik köztársaságot és a Bonaparte-családot örökre letaszították a francia trónról.

Ime, ilyen a „népszerű” diktaturák és a diktátorok, a nagyszerű népszavazások megbízhatósága és értéke.

Világot sem akarjuk azt állítani, hogy Hitlernek teljesen azonos sorsa lesz III. Napoleonnal, mert hiszen a történelem, ha meg is ismétli önmagát, mindig más formában és más körülmények között ismétlődik.

Az azonban bizonyos, hogy a német nép hűsége Hitlerhez csak látszólagos hűség s nem lehet tudni, hogy házard vezére mikor ragadhatja magát olyan lépésre, amely fölülte is megkondíttatja a történelem lélekharangját, mint III. Napoleon fölött, aki szintén tönkregyőzte magát annakidején, hogy rövid négy hónappal később őt győzzék le — visszavonhatajánul.

Meghamisították a tegnapi németországi népszavazás eredményeit?

Megnemcáfolt hírek szerint óriási azoknak a száma, akik semmis szavazólapokkal szavaztak, amelyeket Hitler javára számítottak be. Neurath Sir Eric Phipps berlini angol nagykövetség nyújtja át ma Hitler részletes választát

Párizs és London feszült érdeklődéssel várja Hitler végleges válaszában tartalmát

London, március 31. Az angol közvélemény rendkívüli érdeklődéssel tekint Hitler részletes válasza elé, amelyet Neurath báró német külügyminiszter a mai napon fog átnyújtani Sir Eric Phipps berlini angol nagykövetségnek. A válasz átnyújtásának a jóslatok megoszlanak arra vonatkozólag, hogy a német válasz kedvező, vagy kedvezőtlen lesz-e. Amennyiben a német válasz elfogadható javaslatokat fog tartalmazni úgy — londoni jelentés szerint — a németek bevonásával fogják megszervezni a támadás esetén kötelező kölcsönös segítségnyújtás katonai lehetőségeit s ebben az esetben a német vezérkart is bevonják a tanácskozáskba. A londoni kormány szeretne ebben a kérdésben teljesen nyílt kártyákkal játszani, mert azt hiszi, hogy ezzel egyrészt a katonai kötelezettségvállalástól idegenkedő angol közvéleményt megnyugtathatja, másrészt Németország lekötöttségét is erősebb teheti az esetleges megállapodással szemben.

Londoni politikai körökben tudni vélik, hogy amennyiben a német válasz nem lesz kielégítő, úgy az angol kormány a francia és belga kormányokhoz intézendő levél for-

májában fog a kollektív megoldás lehetővé válásáig kötelezettséget vállalni a két ország Németország felé eső határainak katonai megvédése tekintetében is. Ezzel a levéllel kapcsolatban számos komplikáció merült fel már eddig is. Egyik az a kérdés, hogy Anglia a katonai kötelezettség vállalása terén egyedül járjon-e el, vagy karöltve Olaszországgal, amely Anglia mellett a locarnói szerződés másik garantálója. A másik nagy kérdés, hogy ha Hitler javaslata nem jelent teljes visszautasítást, hanem áthidalást tesz lehetővé a végleges megoldás felé, a közvetítés meghiusulásának tekintsek ezt, mely a tervezett legelőbb vállalandó katonai kötelezettségekkel jár?

A harmadik és legfontosabb kérdés az, hogy az Anglia által vállalandó katonai segítségnyújtás kötelezettsége csak a Rajnavidékre vonatkozik-e, vagy Franciaország elleni háborus kihívás más eseteire is. Végül pedig az a kérdés is felmerült, hogy Anglia a viszonyosság alapján a katonai segítségnyújtás kötelezettségéért milyen viszont-biztosítókat kérjen a franciáktól.

Az angolok remélnék, a franciák nem

A londoni kormány kétségtelenül nehéz és kihatásaiban rendkívül súlyos problémák megoldásának kényszerre előtt áll. Angol vezető körökben azonban remélik, hogy a német válasz lehetővé fogja tenni a sikeres tárgyalások felvételét. Ennek reményében Eden külügyminiszter nyolc nap husvéti szabadságot akart igénybe venni és ezt Marokkóban akarta eltölteni, a nemzetközi helyzetre való tekintettel azonban lemondott erről és Londonban maradt.

A francia sajtó viszont nem sok reményt táplál az új német javaslatok elfogadhatóságát illetően. A francia lapok szerint nem valószínű, hogy az új német javaslatok valami újat tartalmaznának és befolyásolhatnák az angol, francia és belga vezérkarok közötti tárgyalásokat. A Petit Parisien szerint Flandin tegnapi energikus beszéde bizonyos mértékben befolyásolni fogja Hitler választát. A németek valószínűleg egy újabb locarnói konferencia összehívására fognak javaslatot tenni, mely Franciaország, Belgium és Németország

között, Anglia és Olaszország garanciája mellett 25 éves megnevezésű szerződés megkötését tenné lehetővé.

A német javaslatnak nyilvánvaló célja az lenne, hogy Franciaországot elválassza keleti szövetségeseitől és Oroszországot izolálja.

A francia lapok pesszimista megítélését támasztja alá a Völkischer Beobachter mai cikke, amely azt hangsúlyozza, hogy a német ellenjavaslatot lényegét a Führer legutóbbi beszédeiben már leszögezte. Az új javaslat részletei még nem ismeretesek, de annyi bizonyos, hogy Németország nem fog aláírni semmi olyasmit, ami nemzeti becsületét érinthetné.

BERLIN, március 31. Eddig meg nem cáfolt hírek szerint a vasárnapi népszavazás alkalmával a fehér — ki nem töltött szavazólapokat — Hitler javára számították, pedig igen nagy azoknak a száma, akik a szavazólapokat értetlenül dobták az urnákba, abban a hiszemben, hogy szavazatuk így semmis.

Autószerencsétlenség ért a Kárpátok között egy amerikai filmcsillagot

Súlyosan megsebesült Bucuresti legnagyobb kereskedőinek fia

Bucuresti, március 31. Tegnap este egy Moreni felé 100 kilométeres sebességgel haladó autó, hogy egy parasztszekeret kikerüljön, árokba rohant és felborult. Az autóban ülők, Mary Kid amerikai filmcsillag, Lohci, Calinescu volt kabinétigazgatója, Belu Ionescu ügyvéd és Luca P. Niculescu, az ismert kereskedő fia, mindannyian megsebesültek, utóbbi igen súlyosan.

VILAG TUKRIB

Gyémánthossz

Az ezüstkrach után itt a gyémánthossz. Mind a két piaci szenzációért Amerika felelős. Afrika termeli, Európa csiszolja ugyan a gyémántot, de ha Amerika nem vásárolja, akkor a gyémántpiacon tovább tartana a depresszió, minthogy az ezüstpiacon is csak addig tartott a hossz, amíg Amerika vásárolt.

Hogy a gyémánt piacon a válság éveiben sem volt nagyobb krach, az a piac speciális helyzetének köszönhető. A dél-amerikai gyémántbányák kartellben vannak és közös eladási irodájuk is van Londonban. Amikor kezdtek zuhanni az árak, csökkentették a termelést és a meglévő készleteket nem dobták piacra. Így aztán szerencsésen megúszták a válságot és most hogy Amerikában megint divatba jött a gyémántvásárlás, újra megnyitják Kimberleyben a világ legmodernebb bányáját, amelyet évekig zárva tartottak, nehogy a túltermelés tovább rontsa az árakat.

A londoni tőzsdén pedig újra vigan spekulálnak a gyémántrészesvényekben, amelyek közül legismertebb a De Beers, a dél-afrikai gyémántszindikátus leghatalmasabb és legbefolyásosabb tagja. A többi gyémántrészesvényt a londoni tőzsde csargónja „Kaffir” néven ismeri, ami félig tréfás, félig komoly utalás a zulufek földjére, ahol nem is olyan régen még véres harcokat folytattak a benszüllöttekkel a birodalom gyarmatosító pionirjei. Vannak ugyan még gyémántbányák a Belga-Kongóban a Portugál Angolában és a Brit Nyugat-Afrikában is, de ezeknek a jelentősége eltörpül a „kaffirok” mellett. A De Beers termelése körülbelül 80 százalékat teszi ki a gyémántszindikátus forgalmának, a többi kisebb bányák és telepek részben magántulajdonban, részben a délafrikai kormány birtokában vannak. Nem érdektelen megjegyezni, hogy a dél-afrikai kormány is benne van a szindikátusban és természetesen résztvevett annak resztrikciós üzleti politikájában. Ennek a szindikátusnak körülbelül 12 millió font értékű gyémánt van a birtokában, ami a válság éve alatt halmozódott fel és ezt most lassan a piacra hozzák — az amerikai vásárlások miatt.

1935-ben hatmillió font sterling értékű gyémántot adott el a szindikátus és ebből közel ötmillió fontért, azaz 25 millió dollárért Amerika vásárolt. 1932-ben, a pénzügyi válság tetőpontján csak 1 és félmillió fontot tudtak forgalomba hozni, mert az amerikaiaknak a Wall Street depressziós évében nem igen volt pénzük gyémántvásárlásra. Most azonban újra itt a prosperitás és a gyémánt egyre keresettebb lesz nemcsak a dollármilliomosok felső régióiban, hanem a szerényebb polgári körökben is.

London és Amszterdam ugylátszik biznak az amerikai prosperitásban, mert a gyémántpiac nagyon szilárd. A De Beers készül kifizetni azokat az elsőbrendű részesvényeket, akiknek az osztalékkal a depresszió éveiben 3 és félmillió font sterlinggel adósa maradt.

A gyémánt szilárdulásának azonban nemcsak az amerikai szépasszonyok (lányok ott nem igen kapnak briliánsot) szoliterék iránti vágyódása az oka. A férfiak is hibásak abban, hogy újra fellendült a gyémántüzlet. A gyémánt ugyanis nem kizárólag luxus cikk, hanem kell belőle ipari célokra is. Az a fegyverkezési láz, ami az egész világ nehéziparát foglalkoztatja, megsokszorozta az ipari gyémánt iránti keresletet. Egyre szaporodik a gyémántnak a felhasználása azokban a modern iparágakban, ahol finom és erős vésőkre van szükség, továbbá a sodrony-, kábel-, az elektromos- és a mesterséges selyemiparban.

A gyémánt ára a depresszió éveiben

Varsó, március 31. Varsó városokban és ismétlődnek me-
sek. A Varsó z-
rettenetes éjsz-
ezelött a zsidó
Lehrner testvé-
ien követtek e-
kolgép azonban
nem okozott k-
ték be a támad-
letét és műhel-
ral és nagy pu-
ség metszőjé-
Noémít borzab-
uccán. Ugyane-
jával, akit a-
és véresre ver-
egy támadót-
rült, hogy az
A siedlezi z-
meggyalázták,
beszennyeztek.
napirenden va-
sok. De talán
méréteket ölt-
rom, a gazdas-
tasztítja a kis-
zsidó tömegeit

Ujvidék, má-
botrány tartja.
Egy Március R-
goszláv munka-
szerint őt Uze-
riumi főorvos-
tási mütéhez
A rendőrség
ről tudomást é-
ben a nyomoz-
elmondta, hogy
árus vitte őt a
azzal bizta me-
szanatórium s-
bert, aki hajl-
tétnek alávetn-
idő óta munka-
hogy mindenre
A szanatóri-
tették a mütöz-
férfit is látot-
ve. Ezután m-
vallomásában
voltak, hogy e-
magához tért,
és még 5 nap-
Eredetileg 300
orvossal a müt-
dinárral meg-
Két nappal
natóriumot és
rendőrségen n-
ták és az élet
apa. Március e-
vette őt rá a
vérátömleszté-
győződött arr-
mütéttel.

A botrány
megidéztek a
hogy a mütét
na végre, mi-
Annak az idő-
rendőrség es-
hogy Belgrad-
el is utazott
orvosi titokt-
volt hajlandó
A vizsgálói-
ricsot orvosi
gálat során
a fiatalember-
hez használt

A franciák félelmetes földalatti acélváröve

Milyen a híres megközelíthetetlen Maginot-vonal közelről?

Párizs, március 31. A legutóbbi nemzetközi eseményekkel kapcsolatban sok szó esik Franciaország hatalmas erődítmény láncolatáról, az ugynevezett Maginot-vonaltól. Maginot tábornok hadügyminiszter kezdeményezésére építette ki Franciaország keleti határát, áthatolhatatlan zárt vonalat. A luxemburgi határtól a Vogézekig húzódik a Maginot-vonal. 344 kilométer hosszúságban. Longuyonnál kezdődik és Saarlauternél végződik, a Vogézek lábánál. Ezen a vonalon a világ legerősebb hadserege sem hatolhat át.

Részben hatalmas erődítményfalakból, részben földalatti óriáserődítményekből áll a Maginot-vonal. A bástyaszerű falak több mint 4 méter vastagok és előttük hatalmas drótsövénymezők terülnek el. A bástyafalak 197 kilométer hosszúságban húzódnak el. Vasból és betonból vannak. 400 süllyeszthető, nehéz gépfegyver védi őket. Rendkívül bonyolult duzzasztó gátrendszer járul hozzájuk, hogy szűkség esetén, ha ellenség közeledik a Maginot-vonal felé, egy gombnyomásra vízzel lehet elárasztani az egész területet. Sokmillió köbméter víz zudul ezekre a területekre és minden élő lényt megfullaszt.

A betonfalak beláthatatlanul hosszú láncolatát időnként földalatti erődítmények szakítják meg. Ezek a maguk nemében a legcsodálatosabb alkotások. Valóságos földalatti városok, 40, sokszor pedig 100 méternyre a föld színe alatt.

Ha az ember egy ilyen földalatti város felé közeledik, először csak azt veszi észre, hogy a betonországot hirtelen 4 méterrel lejtőssé. Aztán újabb 3 méteres lejtő következik, majd végül az utas egy hatalmas méretű ferde betonfal előtt találja magát, melynek három kis kapuja van. Ezeket a kapukat gombnyomásra leghemen-tesen el lehet zárni. Ezek vezetnek a földalatti városba, melyben szűkség esetén 40 ezer katona lakhat. Hangtalanul nyílik és csukódik a nehéz acélkapu. Fények gyulladnak ki és a látogató negy előcsarnokban találja magát. A falak lőréséből gépfegyvercsövek merednek feléje. Sima, tompán csillogó a fal: acélból van. Folyosók vezetnek ki ebből az előcsarnokból. Ezek is vasbentől vannak és élénk fény világítja meg őket. A kanyargó folyosók egyre mélyebben vezetnek a föld alá. Különböző ventilátorok gondoskodnak jó levegőről. Mérgező gázok ide nem tudnak behatolni.

Minden folyosóból több folyosó ágazik szét. 10—20—30, nem is lehet számontartani. Mindenütt különös kék fény világít. Az egyik folyosó végén hirtelen hatalmas bástya emelkedik. Mögötte még egy-

Olyanok, mint óriási ósálatok. Ezek alatt vannak a földalatti kazamaták. Lift vezet belőlük a mélységbe. Egy-egy lift egyszerre 40 embert tud vinni.

A bástyák tetején a páncélkupolában hosszucsövű ágyú. Az ágyút periszkóp segítségével állítják be, csöve hirtelen kiugrik a páncélkupolából, leadja a lövést, aztán eltűnik. A sűrű páncélkupola olyan színű, mint a föld.

Száz méternyi távolságból nem lehet látni. 20—30 ilyen páncélkupola és kazamata veszi körül a földalatti várost.

Közvetlenül a föld színe alatt, az első két emeleten vannak a tiszták és a katonák

alvó helyei. A következő emeleten élelmiszer és lőszerraktár van. Egy emelettel lejjebb vannak a katonai irodák, a telefonközpont, még egy emelettel lejjebb a kórház. Ez alatt van a földalatti pályaudvar. Az ország belsejéből földalatti katonavonatok roboghatnak állandóan a földalatti városba. Földalatti autók is összekötik a külvilággal. Még ezalatt, a legmélyebb helyiségben újabb municióraktárak vannak.

Minden helyiség bonyolult uton belül kap levegőt, úgyhogy a külvilágtól légmentesen el lehet zárni. Gázveszély itt nem fenyeget. Fényárban uszít az egész földalatti város. Az ajtók automatikusan nyílnak és csukódnak. Azokat, akik itt tartózkodnak, nem fenyegeti veszély a külvilág részéről, ők viszont a legfélelmezből pergettűzet zudithatják a támadókra. Franciaországnak, a szakértők szerint, nem kell félni keleti határát.

„Anglia kiegyenlítette adósságát az araboknak, de nem a zsidóknak” —

mondotta az angol liberális párt vezére az alsóház nagy Palesztinavitájában. Az egész angol közvélemény a Legislative Council ellen

London, március 31. Az angol alsóház nagy Palesztinavitája, melynek első részéről beszámolt az Uj Kelet, az egész angol közvéleményben nagy visszhangot keltett. A lapok kiemelik, hogy a parlament véleménye egyöntetűen nyilatkozott meg abban a tekintetben, hogy nem érkezett még el az ideje a palesztinai törvényhozó tanács megteremtésének és egyetlen képviselő nem akadt, aki a kormány javaslatát és terve mellett foglalt volna állást. Különösen nagy feltűnést keltett Winston Churchill azon kijelentése, hogy

ha a kormánytól nem kap kielégítő feleletet, a Ház másodszer már nem fog megelégedni pusztá parlamenti vitával, hanem szavazást fog követelni a Legislative Council kérdésében.

Wedgwood ezredes és Thomas gyarmatügyi miniszter beszédei után — melyekről beszámoltunk — A. C. Crossley kijelenti, hogy a Legislative Council alapján elképzelhetetlen a zsidók és arabok együttműködése Palesztinában. Véleménye szerint a zsidó és arab kanton felállítására volna a leghelyesebb megoldás.

Sir Archibald Sinclair, a liberális párt vezére beszédében rámutat arra, hogy a palesztinai arab lakosság 9 év alatt 28 százalékkal növekedett és a „földnélküli arabok” meséje a politikai érvelések kitalálása. Az utóbbi években a szomszédországokból való arab bevándorlás a magas palesztinai munkabérek vonzóereje folytán 15 ezerről 25 ezerre emelkedett. Igaz, hogy Angliát kötelezi az, amit az arabok a háború alatt nyújtottak, de Anglia nem volt háladatlan ezért. Három arab királyság létesült és az adósság bősé-

gesen vissza lett fizetve. Be kell látnia mindenkinek, hogy a zsidók semcsak a zsidóság-
nak, hanem az araboknak is nagy teljesí-
ményeket produkáltak és mindkét faj hasz-
not húz abból a nagy építómunkából, amit
a zsidók Palesztinában véghezviseznek.

Nagy jelentőséggel bírna, ha ezt a mun-
kát Transzjordániára is kiterjesztenék.

Ehelyett azonban a kormány olyan intézke-
déseket javasol, amelyeknek a zsidó munka-
korlátozása kell hogy legyen a következmé-
nye. Sokkal inkább pozitív és konstruktív in-
tézkedésekre volna szükség a zsidók és az
arabok segítségére. A kormánynek 6 millió
fontos költségvetési feleslege van. A mandá-
tum értelmében

a kormánynak elő kell mozdítania a zsidó
telepítést. Miért nem adták át a zsidók-
nak a Beisan-földeket? A kormány köte-
lessége volna költségvetési feleslegével
elősegíteni a zsidók fejlesztési terveinek
megvalósítását.

A kormány költségvetésének keretében ser-
teljesíti kötelességeit a zsidókkal szemben, a
Legislative Councilra vonatkozó javaslat vi-
szont egyáltalán nem fair eljárás a zsidókkal
szemben és nem csoda, ha ebben a Házban
senki sem barátja ennek a tervnek.

Amíg az arabok a mandátum visszavoná-
sát követelik, nem lehet szó Legislative
Councilról. Nem lehet a zsidókat kiseb-
bségi sorsra ítélni Palesztinában.

L. S. Amery volt gyarmatügyi miniszter
ugyancsak hangsúlyozza, hogy a Legislativ
Council megteremtése ma a legsúlyosab-
b hiba volna a kormány részéről. A mai adó-
ságok között egy ilyen törvényhozó tanács
lehetetlen helyzetet teremtené.

Elkerülendő minden olyan lépés és intéz-
kedés, mely akadályozhatja a zsidó nem-
zeti otthon politikájának sikeres megvaló-
sítását, melyre Anglia kötelezte magát.

Hasonló szellemben szólaltak fel Silverman
zsidó képviselő, sir Edward Gregg, Strick-
land százados és mások.

A Times vezércikkben foglalkozik az alsó-
ház Palesztinavitájával és csatlakozik ahhoz
a figyelemztetéshez, melyet az alsóház sz-
nokai egyöntetűen a kormányhoz intéztek
Legislative Council terve kapcsán. A lap meg-
állapítja, hogy Thomas gyarmatügyi minis-
ter válasza az alsóházban nem oszlatta el
törvényhozó tanács terve ellen nyilvánított
aggódmakat és súlyos érveket.

Semmi szükség nincs arra — írja a
Times —, hogy megismételjenek egy ki-
sérletet, mely 1922-ben oly katasztrofális-
san hiúsult meg.

— Trumpeldor naplójegyzetének héber ver-
sionát kiadására van szüksége egyik munk-
társunknak, készülő művéhez. Kérjük be-
táinkat és olvasóinkat, sziveskedjenek a kö-
vet eljuttatni az Uj Kelet szerkesztőség-
vagy megtelevonálni — 8-61 szám — hová-
het érte küldeni.

A tökéletesség csúcspontjai az illatszer-
gyártás művészetében, az 1936-os sze-
zón nagy meglepetései az új

Les Créations „N. H. B.”
készítmények.

Mindig újabbat és tökéletesebbet produ-
kál az illatszeripar.

Ezek között a legújabbak és legtökéletese-
bbek a Les Créations „N. H. B.”

Egyedüli forrás Romániában:

N. H. BALTHAZAR, str. Selari 7.
BUCURESTI.

aránylag nem esett túlságosan vissza és a
mostani hossz sem annyira a gyémánt er-
tékének mint inkább a forgalomba hozható
gyémántmennyiségnek az emelkedése szem-
pontjából érdeklí a piacot. A gyémántszin-
dikátus tisztában van azzal, hogy az üze-
men kívül levő bányák termelési képessé-
gét csak úgy tudja gazdaságosan kihasz-
nálni, ha az árak lehetővé teszik a vásár-
lást minél szélesebb körökben. Ujabbán
Amerika mellett India is erős vásárlóként
szerepel a luxusgyémántpiacon, amit avval
magyarának, hogy ezüst és arany helyett
most drágaköveket gyűjtenek a maharad-
zsák országában. De Amerikában is, ahol
magánzemélyeknek tilos aranyat venni,
tezaurálási vagy spekulációs célokra ujab-
ban sokan gyémántot és egyéb drágakö-
veket vesznek azok, akik a dollár újabb
devalválásától félnek.

Szilárdító hatással van a piacra az a
körülmeny is, hogy a szintetikus gyémánt
konkurenciájától már nem félnek, mert
az eddigi kísérletek azt bizonyították, hogy
a mesterséges uton előállított gyémánt
fénye és szépsége nem veheti fel a ver-
senyt az igazi briliánséval.

A gyémánt ára azonban nem követi az
arany árát. Még mielőtt az aranyvalutákat
devalválták, a gyémánt világpiaci ára
esett. A font és a dollár arányértékének
csökkentése idején, 1931-től 1933-ig alig
volt üzleti érdeklődés a gyémánt iránt és
a mostani árjavulás tulajdonképpen csak
a régi árak felé való igazodást jelent, mert
legjobb esetben 70—80 százalékát éri a
gyémánt arányértékben az 1929—30-ban
volt értékének. A gyémánt a hozzá nem
értőknek nem alkalmas spekulációs eszköz.
Vétele és eladása sokkal nagyobb körül-
kintést igényel, mint az aranyé vagy az
értékpapíroké, amelyekben a piaci marge
sokkal kisebb. Bár a gyémántot legna-
gyobb részét Dél-Afrikában termelik, Lon-
donban hozzák piacra és Amerikában ad-
ják el, a nagyközönség inkább hollandi
forintokban szokta hallani ennek vagy an-
nak a szép szoliternek az árát. Azért, mert
a gyémántcsiszolást évszázadok óta Amsz-
terdam és Antwerpen monopolizálta és így
a hollandi forint — talán azért is, mert
aranyértéke nem változott — megtartotta
a régi értékmerő szerepet a piacon.

**Az Országos Zsidó Párt Cluji
Tagozatának**

sz. Ságma 7. az utolsó jogvédő iródkáj-
szerdán, április 1-én déli 1/2—1/2 óra között
dr Márton Lajos tart inspekiót.

Az első igazán művészi Palesztina-film.

Bemutató előadás

CLUJON ápr. 1, 2, 3-án

Bevezető előadást tart:

Dr. Fischer József és Móríc Geiger

Toplitán április 4 és 5-én

Bombamerényletek és brutális zsidóverések a lengyel kisvárosokban

Az amerikai zsidóság energikus megmozdulása a lengyel zsidók védelmében

Varsó, március 31. A lengyelországi fővárosokban és falvakban nap-nap után ismétlődnek meg az antiszemita kilengések. A Varsó melletti Otwock városkában rettenetes éjszakát éltek át néhány nappal ezelőtt a zsidók. A huligánok előbb a Lehrner testvérek nyomdájára és lakására követtek el bombamerényletet. A pokolgép azonban nem robbant fel és így nem okozott kárt. Ezzel azonban nem érték be a támadók. Több zsidó lakását, üzletét és műhelyét támadták meg közép- és nagy pusztítást végeztek. A hitközség metszőjének leányát, Kirszenbaum Noémit borzalmasan megkínózták a nyílt utcán. Ugyanezt tették a hitközség rabbi-jával, akit a huligánok a földre tepertek és véresre vertek. A rendőrség mindössze egy támadót tartóztatott le, akiről kiderült, hogy az állami iskola növendéke.

A siedlezi zsidó temetőt tegnap éjszaka meggyalázták, tiz sirt feldúltak, másokat beszennyeztek. A kisvárosokban általában napirenden vannak a zsidóellenes támadások. De talán e támadásoknál is súlyosabb méreteket ölt az ugynevezett száraz pogrom, a gazdasági bojkott, mely éhhalálba taszítja a kisvárosok és falvak nincstelen zsidó tömegeit.

Newyork, március 31. A lengyelországi zsidók kétségbeejtő helyzetére való tekintettel a zsidó testületek rendkívüli konferenciára ültek össze Newyorkban, amelyen ötszáz delegátus vett részt, 400 amerikai zsidó közület képviselőjében. A konferencia felhívással fordult az amerikai kormányhoz, melynek intervencióját kéri a lengyelországi zsidók érdekében. Hasonló felhívást intézett a konferencia a Nép-szövetséghez, melytől vizsgálatot követel a lengyelországi zsidók ellen elkövetett igazságtalanságok ügyében és a polgári egyenjogúság biztosítása érdekében. A konferencia a lengyel kormánytól is hathatós intézkedéseket követel a zsidó lakosság élet- és vagyonbiztonságának garantálására. A konferencia a kormányt teszi felelőssé a sorozatos antiszemita kilengésekért és a lengyel zsidóság gazdasági tragédiájáért.

Tel-Aviv, március 31. Tel-Avivban a revizionisták gyűlést tartottak, amelyen tiltakoztak a lengyelországi sechita-törvény ellen, majd a lengyel konzulátus előtt rendeztek tüntetést és bevették a konzulátus néhány ablakát. Öt egyént letartóztat-
tak.

Éjött az ideje

HOGY BEVEZESSE A TELEFONT

Aprilis 15-ig nem kell felszerelési illetéket fizetni, az előfizetési díjat pedig HAVI RÉSZLETEKBE is lehet fizetni.

- Ha egy havi előfizetési díjat lefizet, azonnal megkapja a telefont irodájában, lakásán, vagy üzletében.
- Ez a rendkívüli kedvezmény emlékeztetés dátum lesz az üzlete reaktiválásában, az érintkezés kényelmének és gyorsaságának a növelésében.

Minden érdeke megkívánja a telefont. Használja ki a most nyújtott rendkívüli előnyöket!

Fizessen elő a telefonra!

Beszélgetés Ferice Guarinoval a modern olasz zenéről, operájának bemutatójáról és a cluji zenei életről

Cluj, március 31. Edmondo de Vecchi lakásán, a cluji olasz kulturális kör vezetőinek társaságában beszélgetünk Ferice Guarinoval, a modern olasz zeneszerzővel. Tipikusan dél-olasz, fekete, erősen leburnult, alacsony, széles vállú ember, aki mint a cluji román Opera vendége, tartózkodik néhány napig Romániában, miközben végignézte „Öszreggeli álom” című szimbolikus zenekölteményének világpremierjét. A mester nehezen törí a franciát. Elmondja, hogy két héttel ezelőtt mutatták be a római Augusteumban, a legelőkelőbb olasz zeneintézetben, zárkórú hallgatóság előtt szimfónikus költeményét, a Bagliori (Sziklák) címűt, amelyet az olasz sajtó, mint nagy zenei eseményt ismertetett. Következő munkája egy háromfelvonásos opera, amelyet a két legnagyobb olasz operaszínház, a milánói Scala és a római Királyi Opera kötött le.

Hogyan jutott eszébe az a különös téma, amiből az „Öszreggeli álom” született meg? — kérdeztük.
— Olaszország legnagyobb élő librettistája, Rosatto, nagyon jó barátom, akinek nemrég novellás kötete jelent meg. Itt bukkantam rá az Öszreggeli álom című írásra, mely egy lilium halálát írja le megkapó költői színekkel. A téma azonnal megfogott és megkértem barátomat, dolgozza ezt át nekem librettóra, mert zenéleg ki tudom fejezni a novella gondolatait. Érdekel az a feladat, hogyan lehet zenével érzékelteni állapotok és virágok életét. Annál is inkább, mert hasonló kísérlettel, operaszínpadon még nem találkozom a zeneirodalomban. Egyesek emlékeznek még Rostand Chateclaire című színdarabjára, amit a párizsi Sarah Bernhard színpad mutatott be. Ebben a színdarabban állatok szerepelnek, de olyképpen, hogy a színészek

állatok mezét öltötték magukra. En egyszerűbb eszközökkel, zenei eszközökkel kísértem meg visszaadni az állat- és növényvilág hangulatát.
Ferice Guarino a legnagyobb megelégedéssel beszélt ezután az előadásról, mely az olasz kamara-opera-kívül mozogott. Bámolatát fejezte ki afölött, hogy Edmondo de Vecchi karnagy, a zenekar remek teljesítményével hogyan tudta maradéktalanul visszaadni a szerző intencióit.

— Ami a legjobban meglepett: — mondotta Guarino — de Vecchi kívülről dirigálta le a darabot, ami ennek a kivételes tehetségű karnagnak egészen ritka muzikalitásáról tanuskodik. En magam is kamaraművész vagyok, de nem vállalkoztam volna erre a teljesítményre. Halálával kell megemlékezni Papilian igazgatóról, aki ilyen szeretettel foglalkozik a modern zenével és ilyen érthető módon tudja bemutatni közönségének az új zenei irányokat.

Guarino nagyon meglepettnek látszik afölött, hogy Clujon ilyen fejlett zenei életet talált. Edmondo de Vecchi, konzervatóriumi iskolatársa és barátja hívta fel erre a figyelmét és ezért is egyezett bele, hogy darabjának világpremierje Clujon legyen. Boskovits Sándornak a librettó szép fordításáért fejezi ki köszönetét.

Ezután többi műveiről beszél és elmondja, hogy szimfónikus és kamara-műveit Olaszországban előszeretettel játsszák és úgy a rádióknak, mint a koncerteknek állandó műsor-számai. Első operáját, a Mème de Chalanet a milánói Scala mutatta be.

Guarino, aki nemrég Délamerikában hangversenyezett, most Olaszországba tér vissza, ahol ősi premierjeit készíti elő.

Select Muzgó

Csüőrlőki kezdettel:

Zsákbamaeska

EISEMANN és SZILÁGYI mindenütt nagy sikerrel játszott operettje nyomán.

Főszerepekben:

Schneider Mauda, Wolf Albach Reffy, Theo Linow

Óriási botrány Jugoszláviában egy bűnös fiatalító műtét miatt

Egy újvidéki szanatóriumi főorvos különös műtétjének bonyodalmai

Újvidék, márc. 31. Újvidéken óriási orvobotrány tartja izgalomban a város közönségét. Egy Márcus Ráda nevű 20 éves újvidéki jugoszláv munkanélküli fiatalember vallomása szerint őt Uzelac Szilvko újvidéki szanatóriumi főorvos megcsönkítette és megfiatalítási műtétet használt fel.

A rendőrség két nappal ezelőtt szerzett arról tudomást és azonnal megindította az ügyben a nyomozást. Kihallgatták Márcusot, aki elmondta, hogy egy Jovalovic nevű újságíró vitte őt a szanatóriumba. Az újságíróval azzal bízta meg a főorvost, hogy keressen a szanatórium számára egészséges fiatalembert, aki hajlandó néhány ezer dinárért műtétnek alávetni magát. Márcus már hosszabb idő óta munka nélkül volt, ezért kijelentette, hogy minderre kapható, ha jól megfizetik.

A szanatóriumban, ahol már egy idősebb férfit is látott, szintén operációhoz előkészítve. Ezután megoperálták. Mint rendőrségi vallomásában mondja, olyan nagy fájdalmat élt, hogy elvesztette eszméletét. Amikor magához tért, külön szobában helyezték el és még 5 napig tartották a szanatóriumban. Eredetileg 3000 dinárban alkudott meg a főorvossal a műtétért, később azonban még 1000 dinárral megtoldották a fájdalomdíját.

Két nappal ezelőtt Márcus elhagyta a szanatóriumot és akkor vette észre, — mint a rendőrségén mondotta — hogy megcsönkítoták és az életben már valószínűleg nem lehet apa. Márcus elmondta, hogy a főorvos azzal vette őt rá a műtetre, hogy csupán egyszerű vértát-transzfúzió van szó. Ő azonban meggyőződött arról, hogy ifjúságát rabolták el a műtéttel.

A botrány kipattanása után dr Uzelacot megidézték a rendőrségre. A főorvos tagadta, hogy a műtétet olyan formában hajtottá volna végre, mint azt a fiatalember hangoztatja. Annak az idősebb férfinak a nevét, akiről a rendőrség csak annyit tudott megállapítani, hogy Belgrádból érkezett Újvidékre és már el is utazott a szanatóriumból, dr Uzelac az orvosi titoktartásra való hivatkozással nem volt hajlandó elárulni.

A vizsgálóbíró tegnap elrendelte, hogy Márcusot orvosi bizottság vizsgálja meg. A vizsgálat során a bizottság megállapította, hogy a fiatalembert valóban megfiatalítási műtét-
hez használták fel, a műtétet a Voronov-

rendszer szerint hajtották végre, vagyis ebben az esetben a majommirigyét Márcus szolgáltatta. Az orvosi bizottság szerint részleges csönkítés történt, azonban a bizottság tagjai azt állítják, nem valószínű, hogy ez ki fog hatni a fiatalember életére.

Az ügyesség megindította az eljárást a főorvos ellen, súlyos testi sértés címén. A katonai hatóságok is megindították a nyomozást, mert Márcusnak most kellett volna sorozásra menni s ha a műtét miatt Márcus katonai szolgálata képtelen lenne, úgy az orvos ellen katonaszabadság címén is megindítják az eljárást.

Az orvosbotrány, amely körül nagy hírlapi és társadalmi polémia támadt, egész Jugoszláviát izgalomban tartja, annál is inkább, mert dr Uzelac 1929-ben egy nem mindennapi eset kapcsán már ismertté tette a nevét. 1929-ben történt, hogy Újvidéken kivégeztek egy többszörös rablógyilkost. Dr Uzelac a gyilkos hozzátartozóival és a gyilkossal megállapodást kötött, hogy közvetlenül a halál után a kivégzett mirigyét át fogja ültetni egy idősebb férfibe, vagyis fiatalítási kísérletet hajt végre. Ez a műtét akkor kitűnően sikerült. Az orvos a kivégzett rablógyilkost rögtön megoperálta, mirigyével auton száguldozott a szanatóriumba, ahol egy öreg hordárba oltotta be a mirigyeket.

Dr Uzelac nevét orvosi körökben ezekkel a műtétekkel kapcsolatban jól ismerik. A közönség most izgalommal várja, hogy rendőrségi vonatkozásban milyen fejleményei lesznek a dolognak.

Lakjon Budapest szívében!

Merano szálloda

IV. Bécsi-ucca 2.

Telefon: 81-4-94 és 81-3-96.
Kitűnően felszerelt olcsó szobák
elsőrendű konyha.

Uj társashelyiségek!

Központi fűtés. — Hideg-meleg
folyóvíz. Liftszállítás le és fel. —
Panzirrendszer.

Az ígéret földje

Az új Palesztina-film bemutatója Alba-Iulián.

Dr Fischer József és Geiger M. beszéde

Alba-Iulia zsidósága impozáns számban jelent meg március 30-án este a Capitolium mozgó termében, hogy ünnepélyes formában áldozzon a zsidó áldozatkészség gyönyörű szimbólumának, az új Palesztina-filmnek. A bemutató Fuchs Nándor hitközség elnök megnyitó szavaival kezdődött, aki rámutatott a KH-akció fontosságára, majd üdvözölte az est vendégzónokát, dr Fischer Józsefet és a KH delegátusát, Geiger Móricot.

Dr Fischer József a galut utolsó három esztendejének szivszorító eseményeit tárta fel beszédében. Rámutatott a németországi zsidóság anyagi és erkölcsi katasztrófájára, a zsidó ifjúság lelki elnyomódásának tragikumára. Csak egy ut maradt nyitva a zsidó nép és az új generáció megmentésére — Erec Jisrael. Az erעי újraéledés a KH nagy teljesítménye. Eddig nem teljesítették a KH-val szemben köteleességüket: anyagi és erkölcsi támogatásunk maximumát áldozni erre az ügyre. Most az utolsó órában tegyük lelkiismeretünk mérlegére ezt a köteleességet és igyekezzünk a mult hibáit jóvátenni.

A nagy tapsal fogadott beszéd után elcsúszott a terem és peregni kezdett a film.

Sivár pusztaság, homokbuckák, kősvatag — a mult, az elpusztult Cion képei nyitják meg a sort.

Az arab telepek középkori primitívsege, a kézimunka, a csépkedő, a faeke, a végtelen tevesorok egyhangúsága a pusztulás és halál képeit tárja elénk. Majd Jeruzsálem legendás óvárosában járunk, uccai árusok, kézművesek, burnuszos arabok, kaftános zsidók, a Szentfal, az Omár-mecset mozaik-szerűen forognak el előttünk. És egyszerre felcsendül az Emeq új dala, ritmikusan dobogó lábszarak, lendülő karok, munkától verejtékes fiatal arcok, fehér és barna testek izomhalmazai villognak fel. Az uttörők, a ehalucok vonulnak a munkába. És látjuk a munkát.

A köröbbitást az uttalan sivatagban. A kétezeréves ugar feltörését. A sziklából fakasztott kutakat. A robogó traktorok harcosságát. A szántás és vetés lendületét. És a kiteljesedést.

Ringó kalászkok, nedvtől duzzadó szőlőfürtök. Sötét pompájú narancsliketek kacagó gyümölcseit. És köztük, bennük a dolgozók, a bachurák, a gyermekek végtelen sorai. Ott vagyunk az Emeqben. Látjuk a munkát, a dolgozó Erecet, a kolóniákat. Itt áll előttünk megfogható valóságban.

A vizitorony kiáltó bástyája, a gazdasági épületek cementtömbjei.

A nevető léányszemek, a kezek, amelyek fejnek, etetnek, kapálnak, trágyát hordanak. A baromfiudvar páldás ketrecai. Az aratás, a cséplés, az őrlés.

Es a kvuca élete. Al közös étkezde, az otthon meleg bajtársi együttélése, a fiatal Erec izmainak és lelkének lüktetése. És a dal születésének szent pillanata...

Az első rész vetítését szünet követte, amelyben Geiger Móric, a KH delegátusa szólalt fel. Két csodáról beszélt: a beszéd hangos vázsonról és az újraéledt Cionról. Jeruzsálem: három felekezett szent városa. De míg a kereszténységnek Rómája és a mohamedánságnak Mekkája is van, számunkra Jeruzsálem az egyetlen szent hely. A mult tradíciója a zsidóság eszméje: béke és törvény és a jövő reménye egyesül itt. Itt érik meg az új zsidó munka, itt lesz valóság a zsidóság újraéledése...

Geiger megkapó szava után a film második része következett. Itt feltárult a kiteljesítés első nagy stációja.

Tel-Aviv: a csodaváros. Haifa a zsidó munka, Jeruzsálem az új cioni eszme központja. Gyárak, olajtermelés, szappangyártás, Shemen, cement, gyapott, selyem. Ipar, mezőgazdaság. Narancsok hekatombái. Kiállítás. Levantei vásár. Palotások. Lendítőkerék. Gépszalag. Iskolák, templomok, autobuszok, sport, zene, műgyegetem, héber iskola, tüzoltóautó. A szüret Tel-Avivban. A strand, az egyetem épülete, a SKöpusz hegyén. Az amfiteatrumon szimfónikus zenekar. A zsidó tanács megdöbentő arányu palotája.

Forog, pereg a film. Robogó autósorok, zúgó gépek, puffogó traktorok, nép, zsidó nép, dolgozók ezrei, tizezrei, az Emeq dala. Egy nagy hatalmas szimfónia. A zsidó munka szimfóniája. Az új zsidó élet, az új zsidó embertípus apoteozisa.

Ilyen ez a film.

Alba-Iulia zsidósága felejtethetetlen élménnyel gazdagodott. Új erőt, hitet nyert a zsidó jövő kiteljesedéséhez.

Dr Bleicher Alfréd

— A Haggibbor tenispályán (Calea Mar. Foch 117), a szezon április 1-től megindul. Résztvenni akarók jelentkezhetnek minden délután 3-tól 5-ig a pályafelügyelőnél.

Megjelent!

„Az új palesztinai lira“

című lírai antológia a „Pharos“ kiadásában

Arlosoroff, Csernichovszky, Jichak Lamdan, Snéur, Slonszky, Eliséva, Ráchel, stb., stb. legszebb verseinek gyűjteménye Adler Hubert fordításában. Barzilay István tanulmányával. Zsidó ifjúsági szervezeteknek nélkülözhetetlen. Minden kulturzsidónak meg kell vennie! Ára 85 lej megrendelőnek. Rendelje meg utánvétellel az Új Kelet könyvosztályában

KÖZGAZDASÁG

Lezajlott az Első Erdélyi Általános Biztosító R. T. közgyűlése

A Belgrádban folyó pénzügyi konferencián a Banca Nationala kormányzója társaságában résztvevő Lapedatu Ioan távollétében dr. Rusu Octavian elnöklelte alatt tartotta meg 24-ik évi rendes közgyűlését az Első Erdélyi Általános Biztosító Társaság. Megjelent a közgyűlésen Gergely Tódor gazdasági főtanácsos az Első Magyar Általános Biztosító Társaság vezérigazgatója, Romalo Alexandru a „Dacia“ vezérigazgatója, Balabán Imre kormányfőtanácsos, dr. Lupas I. volt miniszter, dr. Jelen Gyula, Boer István vezérigazgató, dr. Cretu I. ügyvezető igazgató és Forgács Miklós aligazgató, Stoichitia volt képviselő a Zernesti Celulosegyár igazgatója, a felügyelőbizottság tagjai: Popp C., gróf Bethlen József, dr. Dragomir S., dr. Schiau N., dr. Popiu E. és gazdasági életünk számos kiváló egyénisége.

Általános figyelem kísérte az igazgatóság jelentését, melyet Boer István vezérigazgató terjesztett elő. Hatalmas számadataiból kiemelkedik díjbevételeinek erős növekedése, amely az előző 59.453.477 lejrel szemben 1935-ben 63.066.542 lejre szaporodott. Elettöke állománya 115 millió lejrel gyarapodott, úgyhogy jelenlegi élet-

stokkja jóval felülhaladja már a félmilliárd lejt. Diszponibilis készpénzkészlete az előző évi 37 millióról 42 millióra növekedett dacára annak, hogy a Sibiuban épült 3 emeletes impozáns bérpalotájára és az újabbban itt Clujon megvásárolt dr. Biro gyógyszerész-féle főtéri kettős házra nagy összegű tőkebefektetést eszközölt. Mobilitását misem bizonyítja ennél jobban és ha még hozzátesszük, hogy összes tartalékjai ma 198.641.575 lejt tesznek ki az előző évi 175.019.863 lejjel szemben, mindezekből szemünk előtt áll az Első Erdélyi nagyvonalu szakavatott és mindenek előtt megbízható spekulációmentes szolid üzletvezetése. A biztosító közönség feléje áramló bizalmának is szolid üzletpolitikája a legfőbb indítója, amelyet minden vonatkozásában a nyílt színen állandóan figyelemmel tudunk kísérni. Az Első Erdélyi ezzel a konzervatív, szolid üzletvitellel teljesen ki is érdemelte állandóan gyarapodó üzletfeleinek szilárd bizalmát, ami egyben az intézet jövőbeni fejlődésének is biztos zálogát képezi.

Az Első Erdélyi a tavalyival egyforma 8 százalékos osztalékot fizet részvényeseinek.

Csak a mezőgazdasági hitelintézetek és a szövetkezeti bankok folyósíthatnak kölcsönöket mezőgazdasági jellegű ingatlanokra

A kormány most készítette el és terjesztette be a mezőgazdasági ingatlanokra, eladására és megterhelésére vonatkozó törvénytervezetet.

Az új tervezet erős megszigorításhoz köti

a mezőgazdasági jellegű ingatlanok eladásának lehetőségeit, amennyiben ezek az ingatlanok agrárkiszajátítás vagy más, a törvénytervezetben felsorolt hasonló jellegű módon kerültek a tulajdonos birtokába. Ezek az

Sidy Thal

a nagynevű zsidó szubrett megkezdte erdélyi turnéját

ADOLF TEFFNER művészeti vezetése alatt a

Car-na-val

című revüvel. A társulat külföldi kötelezettségei miatt minden nagyobb erdélyi városban csak egy előadást tarthat, éppen ezért a zsidó közönségnek nem szabad elmulasztani az alkalmat, hogy Sidy Thalt legjobb szerepében láthassa. A Car-na-val hónapokig zsufolt házak mellett ment Bucurestiben és a fővárosi sajtó a legnagyobb elragadtatás hangján emlékezett meg úgy a darabról, mint Sidy Thaltól.

A zsidó színtársulat programja a következő:

Dej április 1

ingatlanok csak földművelésügyi minisztérium előzetes jóváhagyásával adhatók el, mely jóváhagyást a minisztérium nevében a mezőgazdasági kamarák, a megyei mezőgazdasági hivatalok adhatnak meg. A törvény előírja azokat a feltételeket is, amelyek mellett valaki mezőgazdasági ingatlanokat vásárolhat.

Az ilyen ingatlanok megterhelése is speciális feltételektől függ. Mezőgazdasági jellegű ingatlanokra ugyanis a tervezet értelmében csak a mezőgazdasági hitelintézetek és a Casa Centrala a Cooperativelortól függő szövetkezetek folyósíthatnak kölcsönöket.

Hasonlóképpen előírja a törvénytervezet, hogy mezőgazdasági ingatlanokat sem eladás vagy ajándékozás révén nem lehet két és fél hektárnál kisebb részekre felosztani. Ingatlaneladás esetén a szomszédos telektulajdonosnak elővételi joga van azonos ár mellett, aminőt egy távolabb fekvő telektulajdonosa felkínál.

Mindazon ingatlaneladások vagy megterhelések, amelyek fenti intézkedésekkel ellentétes feltételek mellett jöttek létre, vagy a mezőgazdasági ingatlanokhoz az évnél hosszabb időre való bérbeadása, a törvény értelmében érvénytelen. Ez az érvénytelenség közbizalmi jellegű és az érvénytelenség kifogását bármely érdekelt fél, valamint a földművelésügyi minisztérium előterjeszheti.

Valutaárfolyamok. Legutóbbi bucuresti jelentésünk szerint a magánforgalomban a következő árfolyamok mellett történtek kötések: francia frank 11.10—11.20 lej, svájci frank 55—56 lej, belgas 26—28 lej, dollár 168—170 lej, angol font 840—850 lej, olasz lira 11—11.50 lej, holland forint 118—120 lej, Rentenmark 48—49 lej, cseh korona 6.90—7 lej, schilling 34—35 lej, zloti 35—36 lej, drachma 1.65—1.70 lej, török font 130—135 lej, pengő 34—36 lej, léva 1.60—1.65 lej, Napoleon arany 1110—1120 lej, aranyfont 1370—1380 lej.

Bucuresti gabonafőzde legutóbbi hivatalos jegyzései: tavalyi buza 79 kgr. 2 százalékos idegen testtel 480 lej, franco vagg. Bucuresti. — 74 kgr. buza, 5 százalékos idegen testtel, 15 százalékos egyéb anyaggal 400 lej franco vaggon Caracal. — Rozs, 70—71 kgr-os, 2—3 százalékos idegen testtel 355 lej franco vaggon Bucuresti. — Tengeri 16 százalékos nedvességgel, 250 lej áprilusra, tutti bordo slepp Calarasi.

A 44 százalékos devizafelár kérdése. A Banca 3 havi időtartamra felfüggesztette a Svájcban szemben életbeéptetett szankciókat. Tudvalevőleg a Jegybank felfüggesztette azon cégek, illetve importörök (Svájcba való áttulalási jogát, kik a 44%-os devizafelárat a meghatározott időn belül nem fizették be. Ezen cégek most 3 havi türelmi időt kaptak, melyen belül átutalásukat a 44%-os felár lefizetésének kötelezettsége mellett továbbra is eszközölhetik. A román—svájci tárgyalások folyamán Svájcban az volt a követelése, hogy a 44%-os felárat töröljék, azonban a Jegybank ezen költségvetéshez nem járult hozzá és így a létrejött szerződésben ez a kikötés nem is szerepel.

A bucuresti főzde az elmúlt héten lanya volt, amit részben a nyugati főzdek baises hangulatával részben pedig a lej külföldi árfolyamának javulásával magyaráznak. A fixkamatozású papírok mindegyike 1/2—1 1/2 pontos árfolyamlanyulást mutat, a Stabilizarea 46, a Desvoltarea 36, a Renta Impropriatárirei 39.25, az 1933 évi renta 40.75, az Inzestare-kötvény nagy címletei 52.75, kis címletek 49.75, az adóban 38.25, az 1935 évi 3 százalékos Consolidarea-kötvény 26, kis címletek 25.75. A bankrészvények tartottak. A Banca Nationala-részvény, a beváltott osztalékszelvény összegének megfelelően, 4475 lejre lanyhult, a többi változatlan, a Românească 300 lej, a Comro 120 lej, a Credit Român 260 lej, a Credit Industrial 570 lej. A biztosítási papírok üzletelének, változatlan árfolyamokkal, a Dacia-România 4400 lej, a Generala 1550 lej, az Agricola-Fonciera 225 lej, a Nationala 225 lej. A petróleumrészvények lanyhák. Az Astra-Románá 50 lejrel 990 lejre, a Steaua-Románá 30 lejrel 412 lejre, a Concordia 30 lejrel 415 lejre, a Cerdit Minier 5 lejrel 255 lejre, a Redevența 5 lejrel 255 lejre lanyhult. Az ipari papírok is lanyhák. A Resita 10 lejrel 504 lejre, a S. T. B. 70 lejrel 1615 lejre, a Letea 25 lejrel 695 lejre, a Mica 30 lejrel 1725 lejre esett.

A biztosítóintézetek díjköveteléseinek elévülése. A biztosítási törvény szerint az intézetek díjkövetelése egy év alatt évülnek el, azonban a beadott pernek felfüggesztő hatálya van. A Cluj járásbírósa egy konkrét eset kapcsán oly ítéletet hozott, mely szerint a per szünetelése esetén az elévülés újra kezdődik és ha egy évnél tovább marad szünetelőben az ügy, a követelés elévül.

Két P

Dr. Sporn

Cluj, március 31. gyalás lezajlott. Kihelyesítést a szereimert, vagy Burticáné legnap beszélt hártulyoson vádolta azkedésén, morális fejáról beszélt és kasorakoztatta fel megyes tanuk hallomreszteléseket, amelyóta terjedtek el és lami kényszer munkák. Konkretumot, igemit nem mondott ez a beszéd, a hallgaszönte meg fejtegetber és az asszony é annak mgállapításáság történt volna, az ügyész rendelke nem volt bizonyíték zsidónak tulajdonit. Ma a védőbeszédélenc órákor nyitott gyalást és dr Sporn Spornic is hosszasa. — Beszédemben szorítokozni, hanem sára. Az ügyész u beszélt, amiben a g

Eg

— Aktiv ember életében egyaránt. Juliát, akivel jegytavaszan ingatlanlet menyasszonyára szerepel először Buemberében egy elpett jegybe, Erdősira is fenntartotta nuárjában ismerkericával, két hét levelek halmazával ban a bucuresti ppett jegybe. Neg Alexandrescu-lány, Frieder Arthur ba valija, hogy betegs gyógymódja felől uja emliti betegs Mendelovits dr-nak. — Márciusban, cuval jegyben járt ricának, hogy szeráltala akar megha los ítéletét, stb. Ftilesuc Viorica nem gyilkos lesz, de e togja ölni. — Burticánének ban beleegyezé Ugyanekkor azon xandrescu-család Egy héttel a Mim utazik Bucurestibe tud most megesküo orvosai és barátai

— Augustus 6 ricával. Augustus Clujra és találkozo mondia neki, hogy volt megesküdni, hogy majd Mimit Viorica megbetegs értő kétségtelen b bíróságnak Bur eredetét illetőleg. tóriumba kerül. szanatórium park met vall régi Lulunak.

— Az ügyész a forgatta Burticat aztán ölte meg.

Akarja Akarja

Két védő harca a gyilkossági váddal Pintiliescu Viorica felmentéséért

Dr. Spornic és dr. Fabius ügyvédek nagyhatású beszédei. Szombaton hirdet ítéletet a bíróság

Ciuj, március 31. (Az Uj Kelet tud.) A tárgyalás lezajlott. Kihallgatták a tanukat, felolvasták a szerekesleveleket, amiket Burtica ur, vagy Burticáné kapott. Colfescu ügyész a tegnapi beszéd három és félórán keresztül. Különösen vádolta az asszonyt, erkölcsin, viselkedésén, morális felfogásán keresztül. Multijáról beszélt és karakteréről és vádpontként sorakoztatta fel mindazt a nő ellen, amit egyes tanúk hallomás után állítottak, a híreszteléseket, amelyek a városban a tragédia óta terjedtek el és a vádlottnak életfogytiglani kényszermunkára való elítélését kérte.

Konkrétumot, igen keveset, majdnem semmit nem mondott az ügyész. Igen hatásos volt a beszéd, a hallgatóság viharos tapsai között meglepetéssel meg fejtegetéseit és nézeteit az ember és az asszony erkölcsi kötelességeiről, de annak megállapítására, hogy tényleg gyilkosság történt volna, nem állott elég bizonyíték az ügyész rendelkezésére — mert az igazán nem volt bizonyítékna nevezhető, hogy egy zsidónak tulajdonította a vádlott „züllését”.

Ma a védőbeszédre került sor. Reggel kilenc órakor nyitotta meg Dunca elnök a tárgyalást és dr. Spornic Titusnak adta át a szót. Spornic is hosszasan beszélt.

Beszédeiben nem védekezésre akarok szorítkozni, hanem csak a tények felsorolására. Az ügyész ur arról az atmoszféráról beszélt, amiben a gyilkosság létrejöhett, azo-

kat az embereket támadta, akik mentővallomásokot jöttek tenni a vádlottnak mellett. Nekem is meg kell állapítanom, hogy szükség-szerű volna végre megtisztítani ezt a pert attól a feszült atmoszférától, amely urálja, meg kellene szüntetni a rágalmozásokat, a hisztérikus megnyilatkozásokat a közönség körében, amelyeknek alapjai azok a híresztelések, amiket számtalan tanu adott elő a bíróság előtt anélkül, hogy bármelyik is adatokkal igyekezett volna alátámasztani valamelyiket.

— Október kilencedikének eseménye egy-két napig tarthatott volna a közönség érdeklődésére számot, hogy ha nem akadnak emberek, akik minden logikai bizonyíték ellenére erőszakkal nem akarták volna a szerencsétlenség tényéből gyilkosságot kovácsolni.

Ki volt Burtica Vasile?

— Ki volt tulajdonképpen Vasile Burtica? Fiatalember, aki korán árván maradt, nagybátyja nevelte fel, elvégezte a kereskedelmi akadémiát, majd mikor a Leszámitoló Banknak román tisztviselője lett volna szüksége, ő került be ide 5200 lej fizetéssel. Mi a neve ennek az embernek? Burticának hívják, vagy Burticának? Senki nem tudja. Írásaiban Burtic-ként szerepel. Később Burticának nevezték, idővel azonban az nem volt neki elég jó hangzású név, úgy hogy önkéntesen Burticára változtatta a nevét.

Egy változatos szerelmi élet

Aktiv ember volt, üzleti és szerelmi életében egyaránt. 1932-ben eljegyezte Erdősi Juliát, akivel jegyben járt 1934-ig. 1934 tavaszán ingatlant vásárolt, amelynek a felét menyasszonyára írta. Ennél az átírásnál szerepel először Burtica név alatt. 1934 decemberében egy clujai román urilánnyal lépett jegybe, Erdősi Juliával azonban továbbra is fenntartotta a kapcsolatokat. 1935 januárjában ismerkedett meg Pintiliescu Vioricával, két hét múlva már a szerelmeslevelek halmazával üldözte, márciusban azonban a bucaresti Mimi Alexandrescuval lépett jegybe. Negyedik menyasszonya az Alexandrescu-lány, akit eljegyez, holott Frieder Arthur barátjának ugyanakkor bevallja, hogy betegségben szenved, amelynek gyógy módja felől érdeklődik. Márciusban újra említi betegségét Frieder előtt, amit Mendelovits dr-nak is bevall.

Márciusban, amikor Mimi Alexandrescuval jegyben járt, azt írja Pintiliescu Vioricának, hogy szeretne meghalni érte, hogy általa akar meghalni, kéri, írja alá a halálos ítéletet, stb. Fenyegetőzik, hogyha Pintiliescu Viorica nem jön hozzá feleségül, öngyilkos lesz, de előbb az asszonyt is meg fogja ölni.

Burticánéknak is tetszik a férfi. Juniusban beleegyeznek, hogy a felesége lesz. Ugyanekkor azonban Bucarestben az Alexandrescu-család már készült az esküvőre. Egy héttel a Mimivel való esküvő előtt leutazik Bucarestbe és kijelenti, hogy nem tud most megesküdni betegségé miatt kezelőorvosai és barátai tanácsára.

Harc két asszonyért

Augusztus ötödikén megesküszik Vioricával. Augusztus huszadikán Mimi feljön Clujra és találkozik Burticával. Burtica azt mondja neki, hogy csak őt szereti, kénytelen volt megesküdni, de elvállalja a feleségétől, hogy majd Mimit vegye el. Augusztus 27-én Viorica megbetegszik. Stanila dr orvosszakértő kétségtelen bizonyítékot szolgáltatott a bíróságnak Burtica asszony betegségének eredetét illetően. Az asszony a Park-szanaszatóriumba kerül, a szerelmes férj pedig a szanaszatórium parkjában találkozik és szerelmet vall régi menyasszonyának, Erdősi Lulunak.

Ki volt a vagyon?

Az ügyész azt állítja, hogy Viorica kiforgatta Burticát teljesen a vagyonából és aztán ölte meg. Nem veszi figyelembe az

mindent rá lehetett bizonyítani. Miért nem ölte meg éjjel álmában? Miért nem rendezte mindent úgy el, hogy öngyilkosságnak látszó? Ki nem hitte volna el, ha azt állítják, hogy a férfi öngyilkos lett és a levelek egész sorát mutatják fel, amelyekben öngyilkossági gondolatokról ír?

Burticák pénze

Törvénytelen utakon szerezte meg a pénzt, mondja az ügyész, ha volt is hozománya. Legyen, fogadjuk el ezt az érvelést. Mi volt akkor az oka annak, hogy pénzért férjét vásárolt magának, utána pedig megölte. Indítsanak vagyonellenőrzési pert az asszony ellen, foglalják le a vagyonát, de ne akarjanak ilyen utakon bizonyítékokat kovácsolni a gyilkosság mellett.

Nevek vannak forgalomban. Stanciu Viktor, Rónai Antal és az egyetem rektorát rágalmozazzák, stb. Rónai szerelmes volt Vioricába, udvarolt neki. Tény, de ez minden fiatal lánnyal előfordul. Lefordította neki Bauer „A nő” című munkájának egyes fejezeit. Minden könyvükből meg lehet kapni ezt a könyvet és az olvasása nem jelenti a nő méltóság csökkenését vagy a női erkölcs romlottságát. Mi a híres passzus, amit annyit idéznek: „Platói szerelem nem létezik. A szerelemnek szexuális alapjai vannak. Az asszonyok közül nagyon sokan egész életüket élik le az igazi szerelem nélkül, ami az ember legnagyobb kincse.”

A vádlott magánélete

Elfogadható az is, hogy Rónainál ez szerelmi vallomás volt. Mutasson fel azonban az ügyész ur olyan adatokat, amelyek az

asszony válaszát tartalmazzák erre az ajánlatra. Kihallgatták Stanciu egyetemi tanárt. Kijelentette, hogy soha meg sem csókolta a nőt, nem tett neki házassági ajánlatot, nem tartott neki lakást, semmi titkolni valója nincs vele kapcsolatban, soha pénzt nem adott neki.

— Hisztérikus tanuk Stefanescu Goangát az egyetem rektorát rágalmozatták meg. Ki hozott bíróság elé bizonyítékot is arra, hogy Burticánéknak valamelyikkel ezek között viszonya lett volna?

— Azt mondja az ügyész ur, hogy az asszonynak minden oka megvolt a gyilkosságra. Azt tudjuk, hogy a férfi megfertőzte az asszonyt, hogy Burtica szerelmi kapcsolatokat tartott fenn a házasság után Erdősi Luluval, szerelmi vallomásokot tett Mimi Alexandrescunak. Mit tudunk azonban a nőről? Semmit nem tudott állítani soha még Burtica sem.

Bizonyítékokat senki nem hozott a bíróság elé. Szép volt az ügyész beszéde, szónoki volt, de a vádat nem tudta megerősíteni. Burticáné ártatlan és az ítélet csakis felmentés lehet.

Fabius dr a közönség hangos tetszésnyilvánításai közben déli két órakor fejezte be beszédét. Ezután az elnök délutánra halasztotta a tárgyalás folytatását.

Az utolsó szó jogán

Délután 5 órakor nyitja meg újra a tárgyalást az elnök. Colfescu válaszul a védelemnek, Fabius dr replikázik az ügyésznek. Aztán Burticáné szól az utolsó szó jogán. „Nem mondhatok mást, mint amit először mondtam. Erkölcsi felelősségem teljes tudatában undorral utasítom vissza azokat az asszonyi méltóságomat sújtó vádakokat, amikkel illettek.”

Dunca elnök ezután a tárgyalást befejezettnek deklarálja. Szombat délelőtt 11 órakor hirdet ítéletet a bíróság az utóbbi évek legnagyobb bűnjegyében.

Tovább folytatódnak a véres események Lengyelországban

24 órás tiltakozó sztrájkot proklamáltak a munkásszakszervezetek a krakkói sortüz miatt. Krakóban antiszemita zavargások voltak

Varsó, március 31. A lengyelországi jobb oldali zavargások a zsidó sztrájk eredményes lezajlása és a krakkói sortüz után újult erővel csaptak fel Lengyelország egész területén. Az antiszemita és fasiszta tevékenység most Krakóban ütötte fel a fejét. A jobb oldali veszedelemmel szemben most egymáshoz közeledő baloldali pártok erőteljes ellenakcióit fejtenek ki. A kormány a lapokban hivatalos kommünikét tett közzé, amely a következőképpen hangzik:

— Jobboldali elemek „hazafias eszmék” ürügyével földalatti tevékenységre és a zsidóság elleni kirohanásokra vete-mednek. Krakóban az antiszemita agitá-

ció az utóbbi napokban rendkívüli mértékben fokozódott. Számos zsidó ház és egy zsinagoga ablakait a zavargók bevették. Varsó külvárosában különböző jobb oldali szervezetek 19 tagját letartoztatták, mert zsidóellenes zavargásokat provokáltak.

A baloldali csoportok a véresen elfojtott krakkói sztrájk után általános tiltakozó sztrájkot határoztak el. A szocialista munkásszakszervezetek felszólították az összes lengyelországi munkásokat, a vasúti alkalmazottakon kívül, hogy a krakkói sztrájk elfojtása miatt 24 órás sztrájkot proklamáljanak.

A rendőrség egyébként tegnap számos kommunista letartóztatást fogatosított.

Negyvenezer dunam új földterületet szerzett Palesztinában a Zsidó Nemzeti Alap

Tizenötezer zsidó lélek fog elhelyezkedni az új területen

Jeruzsálem, március 31. Mértékadó jeruzsálemi körökből szerzett információk alapján a Zsidó Távirati Iroda tudni véli, hogy a Keren Kajemeth főirodája nagyszabású földtranzakciót bonyolított le, mely egyike az utóbbi évek legnagyobb földvásárlásainak. A Keren Kajemeth 40 ezer dunam földet vásárolt meg és már 86 ezer fontot le is fizetett azért. A tranzakciót azonban csak a hátralevő összegek lefizetése után fogják hivatalosan befejezettnek deklarálni. Ezen összegek előteremtésére a Keren Kajemeth májusban nagyszabású gyűjtőakciói bonyolít le, melynek szolgáltatásba mozgósítani fogják az összes nemzeti erőket.

15 ezer zsidó kolonizálása

Jeruzsálem, március 31. Legújabb jelentés szerint hivatalos körök megerősítik azt a hírt, hogy a Zsidó Nemzeti Alap 40 ezer dunam új földterületet vásárolt Palesztinában egyik fontos pontján, melynek betelepítése a palesztinai zsidó pozíciók lényeges megerősítését fogja jelenteni. Az új területből 35 ezer dunamot mezőgazdasági

kolonizációra, 6000 dunamot szociális intézmények építésére és 500 dunamot városi házakra irányoztak elő. A mezőgazdasági területen több, mint ezer családot fognak letelepíteni, átlag öt családdal. Minden család 30—35 dunamot kap vegyesgazdaság építésére és így ezen a területen hat-ezer zsidó fog mezőgazdaságilag elhelyezkedni. Miután azonban minden paraszt családra két család esik, melyeknek fejei kézműiparban, vagy mint tanítók, tisztviselők, stb. működnek, ily módon az újonnan szerzett földterületen 15 ezer zsidó lélek fogja megtalálni új egzisztenciáját.

Szakértők becslése szerint a palesztinai gazdaság egészséges felépítésének előfeltétele, hogy a lakosság 30—40 százaléka a falvakban, 60—65 százaléka a városokban éljen. Az új falvakban elhelyezkedő 15 ezer zsidó lélek lehetővé teszi 30 ezer zsidó további elhelyezkedését a városban. Ez azt jelenti, hogy a Keren Kajemeth új földvásárlása 50 ezer zsidó számára teremt munkalehetőséget, vagyis lehetővé teszi a zsidó lakosság 12—14 százalékos emelkedését.

Akarja Ön a szabad bevándorlást?
Akarja Ön Palesztina fejlődését??

Ha igen váltsa meg a

Sékelt!!!

teléseinek elvül-
rint az intézetek
vülnek el, aozn-
gigésztó hatálya
gy konkrét eset
ely szerint a per
és újra kezdődik
rad színelőben

IRÓK ÉS IRÁSOK

Egy heti olvasmány

Irta: Benamy Sándor

A még mindig divatos életrajzi regények között is kétségtelenül feltűnésre tarthat számot Hardy angol szerző hatalmas könyve **Abrahám** ósapánkról. Hardy annak köszönheti sikerét, hogy egészen emberivé teszi Abrahám alakját és ugyanacsak egészen közel hozza családtagjait, valamint életük színlhelyeit.

A regény Ur városában kezdődik, ahol az arameus Abrahám iskolába jár a sumérok közé. A sumérok a többségiek, akik bizony nem nagyon szíveleik a kisebbségi Abrahámmal, noha akad egy-egy megértő tanárja. De nemcsak az iskolában, odahaza is sokat kell elszenvetnie az érzékenylelkű fiúcskának. Apja, Terah, azt akarja, hogy álljon be a bolha és árulja a bálványokat. Urban gyakran van vásár és ilyenkor elegáns hölgyek jönnek be Abrahám apjának boltjába, hogy házak számára isteneket vásároljanak. Abrahám azonban egyáltalán nem is hisz ezekben az istenekben. Elgondolkozó, merengő lélek. Csak anyja, a finomlelkű Tirza, érti meg, aki maga is sokat szenved iszások, rabbiátus férjétől. Terah azt is kifogásolja, hogy Abrahám nem néz a nőkre. Végül is odáig fejlődik a dolog, hogy Abrahám elköszöl a városból, ki a puszták felé, ahol éppen habiruk (héber) táboroznak s az egyik sátor előtt meglátja Szárait (Sárát).

Ez az ismerkedés megváltoztatja Abrahám egész életét s nem is ez az, amit itt el kell mesélnünk, hiszen a történetet mindenki ismeri. Ami vonzóvá és különössé teszi Hardy könyvét, az a már fentemlített érték: az alakok hus és vér valósága. Abrahám és Szárai között ugyanolyan finom, csipkelődő, gúnyosan fájdalmas féltékenységi jelenetek játszódnak le, mint akármelyik mai, modern házasságban. Abrahám, miután Szárai nem szül neki gyermeket, előbb Dídine rabslagnóval tölt egy éjszakát, ez azonban csak bosszuallás, igazi kapcsolatot Hágárral teremt, aki aztán meg is ajándékozza egy fiúval. A másik oldalon viszont Száraitól nem tudni, vajjon mivel enyhítette meg, egyiptomi tartózkodása idején, Fáró kegyetlen szívét... Abrahám mindensetre azt hiszi, hogy felesége megcsalta... és Szárai már abban az időben is volt olyan okos asszony, hogy Abrahámot megtagadta ebben a hitében. Hardy regénye a végefelé kissé elcsúszott lendülettel veszi, Izsák feláldozási jelenete, Sára, majd Abrahám halálának leírása, sajnos, elnagyolt. A regény többé nem hőmpolyog olyan szélesen, szemléltetően, a végét újra meg kellene írni és akkor tökéletes lehetne. Illetve: hibája még, hogy néprajzi, szociális és földrajzi hátteret alig rajzol (kivéve a könyv első felét) tultengenek a szexuális vonatkozások. A vándorlás is el van kenve, Egyiptom alig látszik, nincs kronológiai időbetartás, nem tudni, mikor hány éves Abrahám, még az sem derül ki, hogy egyáltalában megöregszik-e. Nagyjában és egészében azonban kétségtelemül uttörő munka, mert elsősorban tárja fel az emberiség bibliai korát úgy, mintha napjainkban játszódna.

Jakob Wassermannnak jelent meg egy regénye, Ulrike Woytiche, halála óta az első könyve. A bécsi Burg-színház égésének leírásával kezdődik, sajnos, rögtön egy durva fordítási hibával. Egy előkelő megjelenésű, finoman öltözött öszes ur is menekül a nézőtérrel. Látszott rajta — áll a regényben —, hogy arisztokrata vagy ilyesféle, mert még a pánikban is megőrizte higgadt, nyugodt mozdulatait. „Mindennek azonban most nyoma sem volt” — folytatja rögtön a szerző, illetve valószínűleg a fordító. Vajjon honnan látta meg akkor, hogy milyen előkelő, higgadt és nyugodt ez az ur, ha mindennek most nyoma sem volt rajta? A továbbiakban azután felmerül még az a kérdés is, vajjon egyáltalában Wassermann írta-e ezt a regényt és nem történt vele is ugyanaz, mint Hugo Bettauerrel, aki a kiadók számára olyan jó üzlet volt, hogy halála után a fiatalok rendelték tovább Bettauer-regényeket. Kétségtelen, hogy sok Wassermann vonás van az Ulrike Woytichben, erősen, de ezuttal rosszul analitikus, főleg pedig érdektelen. Kár, hogy nem Kerkhoven maradt a wassermannni oeuvre koronája.

Szabadjon még néhány olvasmányomról beszámolnom. Louis Aragon „A bázeli harangok” című regénye a háborúelőtti két évtizedet öleli fel s arról szól, hogy egy Catherine nevű örményszarmazású, valamikor gazdag, de lecsúszott leány hogyan lesz szocialistává, miután egy svájci órágyári sztrájkban előtte lőnek le a csendőrök egy munkást. A regény jórésze Párizsban játszódik, sok gyűlösen vagyunk jelen, látjuk Jaurést, be-

szelgetünk Henry Bataille-val, hogy végül eljussunk Genfbe s résztvegyünk egy kongresszuson, Lenin és Klara Zetkin társaságában. Idegen, érdekes könyv Aragon regénye, csupa dinamika. Az első rész, Catherine felépítése, feleslegesnek látszik, a vége pedig, sajnos, ennek is el van sietve, mintha korunk betegsége volna, hogy írónknak nincs türelmük tisztességesen befejezni egy munkát.

Kénytelen vagyok az írói felelőtlenségnek egy példáját is felhozni, még pedig egy igen becsült és tiszteltreméltó szerzővel, Révész Bélával, kapcsolatban. „Ady és Léda” című könyvére van szó. A vak is láthatja, hogy nem volt hozzá elég anyaga, csak a könyvszerkesztési ötlet és a pénzszerzési lehetőség csillogott valahol a távolban. Ezen az uton aztán elveszett a könyv. Brüll Adél személyét, akinek neve elvégre a könyv címlapján szerepel és akit ezek után joggal szerettünk volna megismerni, hiába keressük benne, nem találjuk. De remélhetőleg az egész Ady-lite-

ratura is befejeztetett ezzel a kötettel. Révész stílusa ma már elviselhetetlen.

Eugen Dabit „Szálloda a külvárosban” c. regénye egyike a legkitűnőbb könyveknek, amik az utóbbi években megíródtak. Egy párizsi szálloda életét festi. Ennyi élet néhány rövid oldalon — ez igazán egy alkotó író munkája! Erről nem is kell írni, ezt olvasni kell.

Julien Green jónévi, felkapott francia író, illet megismerni. „Adrienne című könyve került kezembe. Érzélgős. Idejétmult. Hatvan oldalig annyi történik benne, hogy Adrienne észrevesz egy orvost. Werfel Nápolyi testvérek című regényéhez hasonlít, de az még jobb. Pedig Werfel értékelése is erősen revizóra szorul. A „Musa Dagh”, amelyetől olyan sokan el voltak ragadtatva, kulisszaéptmény. Nyelvezete mechanikus. Olyan, mintha öntöttvasból volna. A naturához semmi köze. Szobában írt könyv. Nem vagyok egyedül ezzel a véleménnyel.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROMÁN OPERA MŰSORA:

Szerdán, április 1-én: Pillangó kisasszony (a híres Florica Cristoforeanu szoprán énekesnővel).

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, szerdán premier: Az ígért földje. (Palesztina 1936). Az első igazán művészi beszélő Palesztina-film. Palestina film Company Ltd. Jerusalemből és Fox Movietone közös filmje. Rendezte: Juda Lemann és Leo Hermann, a Keren Hájjeszód főtitkára! Zenéjét szerezte: Boris Morros a Paramount főzeneigazgatója. Dalok: Sambursky Tel-Aviv. Főszereplő: Palesztina mai zsidó népe. Főszereplő: Palesztina mai zsidó népe. Előadások kezdete: 5, 7, 9 óra. Számozott helyek délelőtt 10-től válthatók a mozgó irodájában. Este a 9-es előadásban bevezetőt tart: Dr Fischer József és Geiger Mór.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőtől új film — 2 szenczió: I. Oscar Wilde regénye után Thea von Harbon átdolgozásával: Ideális férj. Brigitte Helm, Carl Ludwig Diehl, George Alexander. II. Dalok dala. Ellis Wagnerrel. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órakor.

Kerekék perferkt román-német tudással bíró zsidó vallású frauleint 8 éves leánykámhoz. Cim: Schléssinger Miklós, Oradea. Str. Genaral Mosoiu 10.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, április 1.

Bucuresti. 17: Sibiceanu zenekar. 119: Hírek. 20: Stéfanescu Gronga énekes és a rádiózenekar. 13: Vendégül zene. Budapest. 6.45: Torna, utána hanglemezek. 10: Hírek. 12.0: Hanglemezek. 13.30: Cigányzene. 17.30: Szalonzene. 23.15: Jazz. Bécs. 20.15: Szimfónikusok. Belgrád. 16.30: Rádiózenekar. Brinn. 22.15: Kabaré. Brüsszel. 19.15: Könnyű klaszikus zene. 21: Massenot: Manon, opera. Droitwich. 17.45: Szalonzene. 21: Rádiózenekar.

Oslo. 19.45: Rádiózenekar. Paris. 21.15: Hangverseny. 22.55: Kabaré. Rádió Paris. 21: Dalok. Regional. 19.30: Tangózenekar. 20.30: Szalonzene. Strassbourg. 18.30: Rádiózenekar. 21.45: Haydn: Vonósnégyes. Toulouse. 23: Mozart: Varázsfuvola, ábránd. 23.40: Könnyű zene. Varsó. 21: Chopin művei.

Csütörtök, április 2.

Bucuresti. 17: Kis rádiózenekar. 19: Hírek. 20.15: A filharmónikusok hangversenye. 22.45: Hírek. Budapest. 6.45: Torna, utána hanglemezek. 10: Hírek. 12.05: Szalonzene. 12.50: Táncképek. Bécs. 17.30: Csellósó. 22.20: Szóraoktatás zene. Belgrád. 20: Hangverseny. Brinn. 19.30: Hanglemezevű. Brüsszel. 21: Könnyű zene. Droitwich. 17.45: Hárfatrió. 23.20: Rádió-

Palestine Maritime Lloyd

(egyedül hajójárat, mely palesztinai lobogó alatt közlekedik Románia és Palesztina között. Rendszeres utas- és áruszállítás.)

A legközelebbi hajóindulások Constantából Haifába:

Har Carmel	március 29	Har Carmel	április 16
Har Zion	április 5	Har Zion	április 22
		Har Carmel	május 3

Jegyek kaphatók az

Uj Kelet utazási osztályánál

mint a Dr A. Mibasham vezetése alatt álló

„Kedem” utazási iroda

erdélyi és bánáti vezérképviseleténél.

Teher szállítás: ügyekben a

Lazar Bercovici Constanta

vezérigazgatók szolgálat felvilágosítással. Casuta Postala 65. Tel. 174. Táviratokim: Bercovi

שול פסח

Borkereskedők, vendéglősök és kocsmárosok figyelmébe!!!

Vagon- és hordótelekben a legjobb minőségű odobesti és sárdi fajborok, 50%-os husvéti szilva- és seprópálinkák kaphatók a legolcsóbb árak mellett a

FRATII TESLER S. A. CÉGNÉL CLUJ.
P. Mihai Viteazul 13, 30. Telefon 1576, 813.

zenekar, tenorénekek.
Kahundborg. 22.40: Tengerészdalok.
Ljubljana. 18: Rádiózenekar.
Oslo. 20: Filharmónikusok.
Paris. 21.25: Közvetítés a Vigoperából.
Prága. 20.15: Jazz. 22.15: Szalonzene dallalokkal.
Regional. 20.15: Katonazene, basszusdalokkal.
Riga. 19.15: Grieg est.
Toulouse. 22.10: Vegyes zene.
Varsó. 17.15: Operarészletek. 22: Vonós négyes.
Zágráb. 17.15: Rádiózenekar.

Husvételi tojás

szükségletét legelőnyösebben beszerezheti

M. Lustig

tojáskereskedőnél Str. Gen. Poetas 17.

Telefon 139.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Allástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda Cluj, Regele Ferdinand 116.

Azsurozógép teljesen jókarban sürgősen eladó. Cim: Terkeitaub Mihály Oradea, Piața M. Viteazul 5.

Kiadó új házban, Piața Mihai Viteazul 30, izzelhelyiségek. Értekezni az udvarban.

Kiadó május 1-ére 3 szoba, hall összkomfortos uccai lakás, napos oldalon új házban. Str. Gojdu No. 2.

Garantált kóser פסח שול tehén- és bivalytej kapható Schwartz Ignácnál Str. Gen. Poetas 23.

Cluji kereskedőknél jól bevezetett fiatal-ember helyi képviseletet keres. „Agilis” jellegű.

Egy különbejárta szép nagy butorozott és egy kisebb szoba speizzal, ahol főzni is lehet, 1-re kiadó. Ugyanakkor husvétra abonemsek kosztra elfogadtatnak. Cim: Mandulané, Reg. Ferdinand 3. emelet jobbra.

Nagyságos asszonyom! Most hozza el használt, kopott szőrmebundáját, öszre ujjalalkitva visszakapja. Legolcsóbb nyári árak. Elvállalom szőrmék, bundák, szőnyegek nyári gondozását, amiket legnagyobb gondossággal kezelnek. Szánthó utóda: Veress, szücs. Juga 2.

Szakképzett borkereskedősegéd, aki engross üzletben is működött, felvétetik. Ajánlatok „Hadmentes” jellegre kiadókba kéretnek.

Jégszekerényt, jó karban keressünk, háztartás részére. Cim a kiadóban.

Különböző peszachi cukrász-sütemények már hétfő reggeltől kezdve az egész ünnep végéig kaphatók Adlernál, Str. Neculcea 4. (ABC-vel szemben).

Gyapjúkasmir-lobogókat gyárt különböző méretben a Fabrica de Basmale (Schul, Cluj), Str. Călugărețelor 11/a. Színeink garantáltak moshatóak és szintartók, melyek nem összevarrottak, hanem egy darabban gyártottak.

Villatellék Grigorescu-ut végén, a Török-vágásban eladók. Értekezni dr Krausz Imre ügyvédnél, Str. Regina Maria 6. 12—2 és 4—7 óra között.

Nachman (Tava)

Szemed még megrongyolt sir életed, p valahol már vér pezsdül bőr alatt a furcsa ízű reszegítik magyart vetne szájt keres gyere mond fenn a hold sunyi hold, fenn az ég

Meghal a nő jó a hold jó a gond eltemetett jajgatnak mulik nap szemed föl Nachman mond már

Jó messzir meggpihen, szárnyaira messzi v hallható: e csöndes v álomleány

— Harmincek számfeltételek legfőbb bírói össze a megü gett. Összesen ben. Miután töltik be, akik nevezések ez

— A német csempészni A A csehszlovák közli: Március gaink értesítés áll a bajor ha azokat Auszt azon éjjel a litan három rögtön megt A Németorsz megállították Március 28-át de semmiféle tettek meg e

— Emészt gyomorégés, idegizgalmak szetes „Fere az emésztési és a beleket, és felfrissíti

— Elindult denburg” lé Hindenburg gel 5 óraok léghajó Leh szi meg els kilogram p szert és 15 Eckerer dr amilyen a Miután a laszt a ném hogy a Zei hessen, val felett fog

HIREK

Nachman dalaiból (Tavaszi strófák)

1.

Szemed mélyin könnybeázva,
megrongyolva, megtépázva
sír életed, panaszkodik;
valahol már tavaszodik,
vér pezsdül és zene szól,
bőr alatt a vér dalol
furcsa ízű dalokat,
részegítik magokat,
ágyat vetnek a vágnak,
szájt keresnek vad szájak —
gyere mond
fenn a hold,
sunny hold, mit keres,
fenn az égen, mire les?

2.

Meghal a nap. Jő az éj,
jő a hold fejed fölé,
jő a gond és szárnyain
eltemetett álmaim
jajgatnak a méla éjbe;
mulik nap és év az évre,
szemed fölé ránc terül,
Nachmán most egyedül,
mond már, kinek hegedül?

3.

Jő messziről kósza szél,
megpihen, új útra kél,
szárnyaira könny tapad,
messzi vízi szavadat,
hallihó: evezek,
csöndes vízen evezek,
álomleányt szeretek...

ADLER HUBERT

— Harmineket bírói állást töltenek be létszámfeleltetéssel. Bucurestiből jelentik: A legfőbb bírói tanácsot április 20-ra hívták össze a megüresedett állások betöltése végett. Összesen 32 bírói állás van üresedésben. Miután ezeket a számszerű birákkal töltik be, akiknek száma 53, új bírói kinevezések ez alkalommal sem lesznek.

— A német náciik fegyvereket akartak csempészni Ausztriába? Prágából jelentik: A csehszlovák nemzetvédelmi minisztérium közli: Március 27-én este 10 órakor hatóságaink értesítést kaptak, hogy 24 német autó áll a bajor határon, fegyverekkel telve, hogy azokat Ausztriába vigyék át. Az autókat azon éjjel a mi határunkon át akarták szállítani három irányban. A hír vétele után rögtön megtették a szükséges intézkedéseket. A Németországból érkezett összes autókat megállították közgeink és ellenőrizték. Március 28-án éjjel tartott ez az ellenőrzés, de semmiféle szabálytalanságot nem állapítottak meg ezeknél az autókánál.

— Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorégés, csalánkiütés, rosszullét, fejfájás, idegizgalom, álmatlanság esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz megszünteti az emésztési zavarokat, fertőtleníti a gyomrot és a beleket, a vérkeringést helyes utra tereli és felfrissíti a szellemet. Az orvosok ajánlják.

— Elindult első délamerikai útjára a „Hindenburg” léghajó. Berlinből jelentik: A Hindenburg kormányozható léghajó ma reggel 5 órakor Dél-Amerikába indult. Az új léghajó Lehmann kapitány vezetésével az első délamerikai útját. A léghajó 50 kilogramm postacsomagot, 2 1/2 tonna élelmiszert és 1500 kilogramm árut visz magával. Eckener dr mint megfigyelő utazik a hajón, amelyen számos újságíró is helyet foglal. Miután a francia kormány nem adott választ a német hatóságoknak arra a kérésére, hogy a Zeppelin francia területen át repülhessen, valószínű, hogy a léghajó Hollandia felett fog elhaladni.

Óvakodjon a rohamosan terjedő tífusz és skarlát járvány ellen

Használjon a mindennapi mosakodásnál kellemesen illatosított

SEN LASLO

(Szt. László)

fertőtlenítő toalett-szappant, meg-
őv fertőzésektől

Ma este mutatja be a Royal Mozgó az „Igéret földje”-t

Dr. Fischer József és Geiger Moritz tartanak bevezető előadást az új Palesztina-filmhez

Cluj, március 31. Ma este 9 órakor kezd meg a Royal-mozgó az „Igéret földje” című új Palesztina-film vetítését. Az ünnepeles bemutató keretében dr. Fischer József és Geiger Moritz a KH delegátusa tartanak bevezető előadást. Az „Igéret földje” a mai Palesztinát mutatja be a maga eleven lüktetésében, mindennapi életében és valóságos szépségeiben. A világhírlapokon pályadíjat nyert film azonban nemcsak a cionista mű, hanem a filmtechnika szempontjából is figyelemre méltó alkotás. Akik a filmet látták, a legnagyobb

elragadtatással nyilatkoznak arról. Lebrun francia köztársasági elnök, Beck lengyel külügyminiszter, a Népszövetségi tanács tagjai, akik külön diszeloációs nézetek meg a filmet, a legnagyobb elismerés hangján szólottak arról.

A ma esti bemutató előadás iránt rendkívül élénk érdeklődés nyilvánul meg. A cionista helyicsoport vezetősége ezúton közli, hogy a filmbemutatóra való tekintettel a cionista dienst ezen a héten elmarad.

Ma, szerdán premier a ROYAL-mozgóban:

Az ígéret földje (Palesztina 1936)

Az első igazán művészi beszélő Palesztina-film. Palestina film Company Ltd. Jerusalem és Fox Movietone közös filmje. Rendezte:

Juda Lemann és Leo Hermann, a Keren Hajjeszód főtitkára. Zenéjét szerezte: Boris Morros, a Paramount főzeneigazgatója. Dalok: Daniel Sambursky Tel-Aviv. Főszereplő: Palesztina mai zsidó népe. Előadások kezdete: 5, 7, 9 óra. Számozott helyek délelőtt 10-től válthatók a mozgó irodájában.

Este a 9-es előadáson bevezetőt tart: Dr Fischer József és Geiger Móríc. A 9 órai előadáson a helyárak 10 lejjelel magasabbak, melyért mindenki egy ingyen brosrút kap.

Az ellenzéki pártok közeledési lehetőségét veti fel a bucaresti sajtó

Iunian Argetoianuval és Tatarescuval is tárgyal

Bucuresti, március 31. A Curentul abból a tényből, hogy a Miscarea és Indreptarea című lapok kedvezően kommentálják a nemzeti parasztpárt határozatait az alkotmányos rendszer mellett, úgy látja, hogy az ellenzéki pártok közti ellentét nem nagyok. Ettől természetesen még messze áll a kolaboráció lehetősége, de az első lépés is fontos. A nemzeti parasztpárt egyébként sem hajlandó kompromisszumokra, legalább is programját illetően.

Argetoianu tegnap hosszabb megbeszélést folytatott Iuniannal, aki azután Tatarescut kereste fel. A Curentul érdekesnek minősíti Iuniannak a tárgyalásait, hiszen tudvalevő, hogy a nemzeti parasztpárttal is kacérkodik. Mindenesetre korai lenne ezek alapján készülőben levő politikai eseményekről beszélni.

— Robbanás a nagytényei tölténygyárban. Budapestről jelentik: A nagytényei tölténygyárban robbanás történt. Két munkás meghalt, egy súlyosan megsebesült.

— Adóvégrehajtó brutálítása. Satumareből jelentik: Tebovits Todór, satumarei zsidó munkás lakásán megjelent két végrehajtó. A zsidó munkás kétszáz lej körüli adóval tartozott és emiatt foglalási jegyzőkönyv nélkül elakarták vinni konyhabutorát. Csak a munkás fiatal felesége volt otthon apró gyermekével és ellenállást fejtett ki az igazságtalan és jogtalan eljárással szemben, mire a két végrehajtó nekiesett a védtelen asszonynak és boxerrel véresre verték őt. Az orvosi látélet szerint Tebovitsné több mint három hét alatt gyógyuló sebeket szenvedett. A brutális támadók ellen megtették a feljelentést.

— Tizenhat halottja van a katolikus hívők és ellenfelek közötti verekezésnek Mexikó több városában. Mexikóból jelentik: San Felipe, Torres és Mocas községekben verekezés keletkezett a katolikus hívők és ellenfelek között a felekezeti és laikus iskolák miatt. Az ösztököléseknek 16 halottja és 25 súlyos sebesült áldozatuk van. Néhány iskolás gyermek is áldozatul esett.

DIVATLAPOK

Husvétli képeslapok
BOROS-nál

— Ma jelenik meg az új költségvetési dekretum. Bucurestiből jelentik: Az új költségvetési dekretum ma jelenik meg a Monitorul Oficialban. Az elmúlt büdzsében előirányzott és még ki nem fizetett összegeket április 10-ig kiutalják.

— Constantinescu bankkormányzó kölcsönt szerzett a cseh Nemzeti Banktól. Belgrádból jelentik: Mitija Constantinescu bankkormányzó, aki Belgrádban tartózkodik és ott tárgyalásokat folytat Englis-el, a Csehszlovák Nemzeti Bank kormányzójával, sikerült hitelt szereznie a cseh jegybanktól, amit fegyverrendelési célokra fognak fordítani.

— Ki adott 20.000 lejt Auschnitt meggyilkolására. Bucurestiből jelentik: A Capitala című lap mai számában a következő levelet közli, amit Vlad Ion újságíró intézett a lap igazgatójához: Hivatkozva Corneliu Z. Codreanu címzett és a Strajeruban leközölt levélre, kérem vasárnapi számában leközölt értesülését odamódosítani, hogy az a személy, aki 20.000 lejt adott, nem T. Orghidan kereskedő, hanem Const. Orghidan iparos. Együttal leszögezem, hogy N. Constantinescu nem azért kapott pénzt, hogy lelője Auschnittot és nem kapott pénzt Cantacuzino tábornoktól sem. A C. Orghidantól Auschnitt leövetésére kapott pénzt több legionárius kapta, akik számára ruhákat vásároltak.

— Caracal mellett kényszerleszállást végzett egy utasszállító repülőgép. Bucurestiből jelentik: A légügyi alminisztériumot értesítették, hogy a Bucuresti-Craiova légi járat egyik gépe ma reggel Caracal mellett kényszerleszállást hajtott végre. A gép megsérült, a pilóta könnyebb sebeket szenvedett.

— Százhatvan fogoly szabadult elkéve a vacaresti fegyházból. Bucurestiből jelentik: A vacaresti börtönből holnap 160 olyan foglyot bocsátanak szabadon, akiknek büntetése már lejárt, de a börtönben dúló kiáltéses tífusz miatt nem lehetett kiengedni.

— A Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület április 5-én, vasárnap délután 6 órakor tartja 92. tudományos szakkülését, amelyen mint illusztris vendég, Prof. Hasenfeld Artur (Budapest) tartja következő címmel két előadást: a) A szivterápia modern irányelvei, célkitűzései és vitás kérdései. b) Érdekes szivesetek. Orvosvendégeket szívesen lát az egyesület.

— Raducanu professzor lett a bucaresti kereskedelmi akadémia rektora. Bucurestiből jelentik: Raducanu professzort a közoktatásügyi miniszter megerősítette a bucaresti kereskedelmi akadémia rektori tiszté-
gében.

— Influenza, spanyoljárvány, torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandolák megbetegedése, valamint ízületi bajok vagy tüdőbajok esetében gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József” keserűviz használatával gyakraan és alaposan kitisztítsanak. Az orvosok ajánlják.

— Cionista gyermekelőadás Rehinben. F. hó 21-én, szombat este nagyszabású gyermekelőadást rendezett a reghini cionista helyicsoport. A műsort Rosenfeld Puiu szellemes prólógusa vezette be, majd Schapira Stella és Klein Juci kitűnő zongoraszámai következtek. Ezután a „Tara Copililor” című háromfelvonásos gyermekjátékot mutatták be, melynek főszereplője Grün Mártha volt, tehetséges szereplői pedig: Mendel Putyu, Schapira Stella, Friedmann Elena, Rosenfeld Ioana, Mózes Magda, Pollák Ödön, Wechsler Leontine, Smilovits Maris, Abter Bella, Mendelovits Frida, Zelig Cecilia, Moskovits Szerén, Stein Elena. A darab táncszámai között a balletben Klein Juci, Deitel Rózsa, Blum Szerén, Klein Hami, Sporn Hella, Rosenbaum Juci és Ágica, Pál Baba és Strominger Buba, a hollandi táncban Goldmann Imre, Rosenbaum Kató, Deitel Lili, Meister Bella és Rózsi, a tiroli táncban Ansel Rózsi és Löb Hella, míg az est legpompásabb számában a rokokótáncban Strominger Dorci és Öcsi tüntek fel tehetségükkel. Nagy sikert arattak Strominger Buba orosztáncával, Grün Lacika, Mendel Tomi és Rothlein Zseni katonaszerepükben. Az est rendezése: Grün Béláné, Agoston Izsóné, Klein Béláné, Strominger Móréné, Stein Rezsín, Fixel Melli és Weichhercz László mérnök érdeme.

של פסח

BECK-KÁVÉ

של פסח

49 ÉVE MINDEN ÖNÉRZETES CSALÁDNÁL HASZNÁLJÁK

UJ KELET Legújabb hírek

Gimnázisták nagyszabású kommunista szervezkedését leplezték le Budapesten

BUDAPEST, március 31. A budapesti rendőrség a tegnapi nap folyamán rendkívül érdekes szervezkedésről rántotta le a leplet. Hosszabb nyomozás és megfigyelés után a rendőrség bizonyítékokat szerzett arra nézve, hogy több fővárosi gimnáziumban kiskorú diákok nagyszabású kommunista propagandát üznek. Hogy a kommunista propagandát melyik budapesti gimnáziumban üzték, arról egyelőre nem számolt be a jelentés. A rendőrség eddig 30 kiskorú diákot tartóztatott le, akik intenzíven résztvettek a kommunista propaganda irányításában és végrehajtásában.

Az angol felsőházban három interpelláció hangzott el Harrar mérgezőgázbombákkal való elárasztása miatt

London, márc. 31. A felsőház tegnapi ülésén lord Cecil a népszövetségi ligák uniójának elnöke — lord Newton, lord Marley és a canterburgi érsek interpellációt intéztek a kormányhoz abesszin nyílt városoknak mérgező gázokkal történt bombázása ügyében.

Halifax a kormány nevében kijelentette, hogy a jelen pillanatban nincsen pontos jelentése arról, hogy mi történt Abessziniában. Az olasz kormánytól felvilágosítást fognak kérni. Ha tényleg mérgező gázokat használtak védtelen lakosság ellen, úgy az elhangzott felszólalásokban kifejezésre jutott méltatlankodást osztja az egész civilizált világ.

Dzsibuti, március 31. (Rador.) Harrar bombázásánál kilenc ember meghalt. A sebesültek száma ismeretlen.

Róma, március 31. (Rador.) Hivatalos olasz hadsintéri jelentés szerint az olasz csapatok 350 kilométernyi menetelés után elfoglalták Sardo helyiséget, miután átlépték az Ause folyót, március 11-én az olasz zászlót kitűzték az aussai szultán székhelyére. A nyugati körzetben az olaszok március 28-án elfoglalták Addi-Remoz városát, míg más osztagok elérték Dacuat. A repülők igen tevékenyek.

Hamis felhatalmazás alapján meg akarták nyírni egy secueni zsidó fuvaros családját

Oradea, március 31. (Az Uj Kelet tud.) Felhőborító események játszódtak le szombaton az Oradea melletti Secueni községben. A községben megjelent az orvosi hivatal által kiküldött néhány egészségügyi közeg, hogy az egyre terjedő tifuszjárvány megelőzésére lenyirják a hajukat a községi cigányoknak és csavargóknak. A nyírás műveletek végzése közben kopogtattak be az egészségügyi közegek Kálmán Náthán zsidó fuvaros házába is, hogy a fuvaros és családja is megnyirják. Kálmán Náthán és családja hevesen tiltakoztak a nyírás ellen, kijelentették, hogy ők nem tetvesek, tehát a nyírásra nincs szükség. A „lekiismeretes” egészségügyi közegek először a fuvaros 17 éves lányát akarták megnyírni, aki sikoltozva tiltakozott a szokatlan támadás ellen. Végül a nullás géppel hadonászó hatósági közegek előálltak a leány megnyírásától és nekiestek a többi családtagoknak. Időközben előkerült dr. Nagy Pál orvos, aki megállapította, hogy az egészségügyi közegek által felmutatott irás hamis, majd az orvos felszólította a hatósági közegeket és a kísérletükben megjelent rendőrt, hogy távozzanak. Másnap a fuvaros leánya súlyosan megbetegedett. Beszállították az oradeai zsidó kórházba, ahol megállapították, hogy a fiatal leány az ijedség következtében agyhártyagyulladását kapott. A szerencsétlen leány most a halállal vívódik a kórházi ágyon.

Ujra forradalmi lázban ég Spanyolország

A fém munkások általános sztrájkot proklamáltak, a parasztek elfoglalták a kolostorok főbirtokait Spanyolországban

Barcelona, március 30. (Rador.) A szindikalizált munkások konföderációja delegátusai utján igyekezett keresztülvinni a 44 órás munkahét bevezetését a fémiparban. Mivel a kísérlet megkísérült, a konföderáció elrendelte a sztrájkot. Barcelona környékén ma reggel 25.000 munkás hagyta abba a munkát.

Más vidéken is tömegmozdulások vannak, különösen a parasztek között. Toledo mellett a földmunkások behatoltak a templomok és

kolostorok birtokaira és azokat elfoglalták. A parasztek elkeseredett ellenállást tanúsítanak a hatóságokkal szemben, amelyek el akarják őket távolítani az elfoglalt birtokokról, azt állítva, hogy a baloldali pártok agrárreformot ígértek nekik.

Madrid, március 31. (Rador.) Barcelonában egy fasiszta diákcsoport összeült között egy köztársasági érzelmi diákcsoporttal. A verekezés folyamán több diák megsebesült, többeket letartóztattak.

A parlamenti bizottság ellogadta a hazárdjátékok egy részének betiltását

Megszavazták az ipartörvényt

Bucuresti, március 31. Urziceanu, nemzeti keresztény párti a kamara ma délelőtti ülésén tiltakozik az ellen, hogy a névtörvényt még nem hozzák a kamara elé.

Saveanu bejelentette, hogy a törvényt szerdán terjesztik be.

Ezután az ipartörvény vitáját folytatják. A déli órákban a törvényt meg is szavazták. Ugyancsak megszavazták a belügyminisztérium biztosító intézetének felállítására vonatkozó, majd a rendőrségi törvény 117-ik paragrafusát módosító törvényt és még számos hitelnövekedési javaslatot.

A bizottságokban egész napon át állandó munka folyt. A szerencsejátékokról szóló tör-

vényjavaslat bizottsági vitája rendkívül élénk volt. A bizottság több tagja ragaszkodott ahhoz, hogy az ország egész területén tiltsák be a szerencsejátékokat. A bizottságban az a vélemény alakult ki, hogy N. Popovici javaslatát kell elfogadni, amely csak a Brazília, a Trentesept és a Toti betiltását rendeli el. A többi szerencsejátékokra ez a törvényjavaslat nem vonatkozik.

A pénzügyi és költségvetési bizottság elfogadta a kormány meghatalmazási indítványát, mely jogot ad a kormánynak, hogy a parlamenti szünet ideje alatt rendeleteket hozhasson a költségvetési javaslat helyreállítására.

Elutasították Hauptmann kegyelmi kérvényét

Mire e sorok megjelennek, valószínűleg ki is végezték a Lindbergh-bébi állítólagos gyilkosát

Trenton, március 31. A Hauptmann-ügy valóságos tengeri kigyóvá dagadó fordulatú ügyszólván teljesen lehetetlenné teszik ama híreknek ellenőrzését, megbízhatóságot, vagy megbízhatatlan voltának igazolását, amelyeket különböző sajtóírók szinte naponta adnak ki a Lindbergh-bébi állítólagos gyilkosának sorsával kapcsolatban. Körülbelül két hét óta szinte naponta érkeznek jelentések amelyek hol Hauptmann ártatlanságának kiderüléséről, hogy megkegyelmezéséről, hol pedig a tényleges tettes letartóztatásáról adnak hírt, vagy cáfolják meg azokat. A múlt héten már kénytelenek voltunk egy olyan hírt is regisztrálni, amely szerint Hauptmann 24 órán belül kivégzik. Tegnap, egy Newyorkból érkezett jelentés arról számolt be, hogy kiderült Hauptmann ártatlansága és így perében teljes revízió várható. Mára viszont egy újabb jelentést kaptunk, amely közvetlenül Trentontól arról ad hírt, hogy 33 órával Hauptmann kivégzése előtt összeült Newyersey állam kegyelmi bírósága. Hoffmann kormányzó ismertette az általa lefolytatott vizsgálat eredményeit. Ötórás tanácskozás után a törvényes elutasította Hauptmann kegyelmi kérését, melynek következtében, északamerikai időszámítás szerint, ma este 23 órakor megtörténik a kivégzés. Miután 13 óra csak s. e. da reggel lát napvilágot, valószínű, hogy ebben az időpontban — amennyiben újabb fordulat nem következik be az ominózus Hauptmann-ügyben — a kivégzést már végre is hajtották.

Párizs, március 31. (Rador.) A lapok hossz-

szasan foglalkoznak Hauptmann Bruno kivégzésével. A Petit Parisien megállapítja, hogy most inkább, mint valaha kitűnnek ennek a szomorú ügynek fejleményei, hogy Hauptmann elítélése, vagy felmentése, kivégzése, vagy annak elhalasztása, mennyire belpolitikai kritériumoktól függenek.

London, március 31. (Rador.) Az angol hatóságok felszólították a sajtót, ne zavarják Lindbergh ezredes nyugalmát, aki egy kisebb helységben tartózkodik Angliában. Ne kérjenek interjúkat az ezredestől Hauptmann kivégzése alkalmából, mert az ezredes éppen az amerikai újságírók indiszkrétciója ellen menekült Angliába.

Görögországban a pártelnököket értekezletre hívják össze a külpolitikai helyzet tisztázására

Athén, március 31. (Rador.) A pártelnököket csütörtökre értekezletre hívják össze Demertzisz elnökletével. A nemzetközi helyzet kerül majd megvitatásra. Csaldarisz és Maximosz felkérték a kormányt, adjon ki közleményt, amelyben szövegeze le, hogy egyetlen görög kormány sem vállalt a Balkánon kiválkozó kötelezettségeket.

Felfüggesztették a zátonyra futott Dacia hajó kapitányát

Bucuresti, március 31. A Dacia hajó kapitányát, Maximilian Hrubest, aki a hajó zátonyrafutása pillanatában a parancsnoki hidon tartózkodott, felfüggesztették és helyébe Mangust nevezték ki.

SPORT

Nagyszerű bemutatót tartott a Haggibbor asztalitenis csapata Tergu-Muresen
Haggibbor—Makkabi 12:4

Tg-Mures, március 31. A Makkabi agilis ping-pong szakosztályának rendezésében a Haggibbor háromszoros országos csapata propagandajellegű mérkőzést játszott a testvéregyesület együttesével. A mérkőzést a Zsidó Kulturházban bonyolították le. A Haggibbor részéről Diamantstein és Paneth 4-4, Baumzweig és Klein 2-2 győzelmet arattak, a Makkabi négyeséből Jakobovits 2, Verzar és Frei 1-1, Régeni 0 győzelmet szereztek. A kifogástalan rendezés dr. Darvas egyesületi elnök és Rubin Vilmos szakosztályvezető érdeme. A meleg fogadtatásért és a Makkabi által adományozott személyes díjért Diamantstein mondott köszönetet a rendezőknek. A vendéglátó csapat versenyzői fejlődőképesség és tehetséges játékosok.

Ma délután 4 órakor:
Electrica—Universitatea

megismételt Román Kupa mérkőzés lesz a városi sporttelepen

Ma délután 4 órakor érdekes mérkőzésben lesz része a cluji sportközönségnek. A timisoarai kerület bajnoka, az Electrica mérőujból össze erejét az Universitatea csapatával. Az egyetemi csapat komplett összeállításban veszi fel a küzdelmet a jóképességű villamosmű csapata ellen, amelyet ha legyőz, legközelebbi ellenfele a cernauti Dragos Voda lesz. A mérkőzést 10 és 15 lejes helyárakkal tartják meg Oravetz aradi bíró vezetésével. Előzőleg az UEC—Avantgarda U mérkőzés lesz két órakor.

Nagy izgalom Ausztriában az osztrák névvezéreknek a Reichstagba való beválasztása miatt. Bécsből jelentik: Lapunk más helyén közöljük a cseh nemzetvédelmi minisztérium jelentését az Ausztriába irányuló német fegyvercsempészek ügyében. Ezzel kapcsolatban jelentik Bécsből, hogy egész Ausztriában mély benyomást keltettek a csehszlovák nemzetvédelmi minisztériumnak az Ausztriába csempészendő 24 német autóra vonatkozó leleplezései. Hivatalos osztrák körökben igen feszült a légkör, különösen mert Theodor Habichot és Alfred Frauenfeldet, az ausztriai nemzeti szocialista mozgalom vezetőit beválasztották a Reichstagba. Ezt a választást fenyegetésnek tekintik Ausztriában. Mindehhez hozzájárul még a német-olasz viszonyban keletkezett elhidegülés és az ausztriai nemzeti szocialista propaganda fellángolása. Ennek dacára a bajorosztrák határon nem foganatosítottak speciális intézkedéseket.

Weisz francia repülőezredes Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A francia aviatika egyik kitűnősége, Weisz ezredes, ma reggel a fővárosba érkezett, ahol hivatalos fogadtatásban részesítették. Weisz ezredes holnap előadást tart az Ateneul Románban.

A tökéletes, kényelmes, kellemes és olcsó BOROTVALKOZÁS titka!

Vezérképviselő: N. H. BALTHAZAR, Bucuresti, Str. Selari 7.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó E. E. nyomása Cluj, Strada Barcu L. Pop 13. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT